

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENE

Inserati:

Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvenšil nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Upraviškega telefona štev. 188.

Četrtna priloga „Vozni red“.

Današnja številka obsega 6 strani.

Balkanske železnice.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Belgrad, 10. marca.

Vprašanje o gradnji novih železnic na Balkanu spada danes med najvažnejša vprašanja za balkanske narode, in za rešitev istega dela se zdaj prvokrat resne korake z vseh udeleženi strani.

Ko je prodrl v javnost glas, da je Turčija izdala »irado« za proučevanje trase nove železniške proge skozi novopazarski sandžak, ki bi ž njo bile spojene bosanske železnice s Solunom, je stala srbska javnost presenečena pred dejstvom, ki se ga je najbolj bala in je složno kot en mož vstala proti tej nameri, in sicer v zaščito življenjskih koristi Srbije ne le v narodnem, marveč tudi v gospodarskem oziru. Vzruženost duhov je bila splošna, objemala je vse sloje, dokler se ni javnost pomirila, ko je prejela veselo novost, da so velesile pripravljene pomagati Srbiji pri vprašanju o gradnji transbalkanske železnice Donava-Adrija in da je celo baron Aehrenthal sam srbski vladi slovesno obljubil, da bo tudi on pri Porti podpiral zahtevo srbske vlade glede tega vprašanja, ki je eminentne važnosti za koristi celega srbskega naroda in za gospodarstvo Srbije.

Ker bi bila s progo Donava-Adrija v glavnem paralizirana proga skozi sandžak, je srbska javnost utihnila in na mesto razburjenja je polagoma stopilo prevdaranje, in danes so se tudi merodajni činitelji in javnost sprijaznili s tem, da Avstrija izvede železnico skozi sandžak, pod pogojem, da bo to železnico presekala druga železnica, po kateri bi Srbija imela najkrajšo in najnaravnejšo pot do morja in tako prišla v neposredni stik s celim svetom. Z ozirom na gotove pravice kontrole, ki jih ima Avstrija po berlinskem kongresu v črnogorskih morskimi pristaniščih, se Srbija protivi, da bi ta železnica šla proti Baru, da se ne bi pozneje delalo kakih težav. Ministrski svet je, to vem iz zanesljivega vira, ravno z ozirom na to sklenil, da ima končati železnica v kakem turškem pristanišču. Misli se na S. Giovanni di Medua. Da bi se pa imelo zvezo s Črno goro, sklenilo se je, da se izvede od naj-

primernejše točke tudi stransko progo v Bar, tako da bi ta železnica prihajala do morja na turški in na črnogorski obali.

Naslanja se na obljubljeno prijateljsko podporo veseli, zlasti Avstroogrske, Rusije in Italije, ki imajo na Balkanu največ interesov, je srbska vlada naročila svojemu poslañniku v Carigradu, dr. Nenadoviču, da pri Porti stori korake, da Turčija sprejme in odobri zidanje te železnice po svojem teritoriju, od Merdara na srbsko-turški meji, čez Prištino in Prizren v S. Giovanni di Medua. Danes je, glasom uradnega poročila, dr. Nenadovič izročil Porti predlog, da to z davna odprto vprašanje povoljno reši. Vladajoči krogi upajo na uspeh, ker bodo to srbsko zahtevo v Carigradu podpirali avstrijski, ruski in italijanski poslaniki.

Kljub vsem tem zadovoljivim izgledom se ne sme na to stvar gledati s prevelikim optimizmom; vendar je na vsak način dolžnost srbske vlade, da dela na to stanovito in z vsemi močmi, in tedaj pride tekom časa tudi uspeh. Na ta uspeh v bodočnosti more upati tim preje, ker to vprašanje korakoma in vidno dozoreva, in dočim se ga do pred kratkim ni moglo resno niti sprožiti, dandanes težave, ki niso majhne, niso več tako nepremagljive, kakor so bile do sedaj.

Zavest o potrebi te proge prepojila je vse sloje ljudstva; ona danes navdušuje vsakega posameznika, da nikomur ne bo žal za žrtve za njo. Kolike bi te žrtve tudi bile, vendar ne bodo velike z ozirom na neizmerno korist, ki jo vdobe s to železnico Srbi v narodnem, Srbija pa v gospodarskem oziru. Ta proga bi ustvarila nepremično podlago delu na narodnih nalogah, gospodarsko pa bi Srbijo preporočila in Črni gori prinesla velike koristi. Ona bi bila sredstvo, ki je edino v stanu usposobiti Srbijo, da bo sama ravnala svojo usodo. To je edina pot, po kateri pride Srbija vsled svojega zemljepisnega položaja do ekonomske neodvisnosti. Srbskih proizvodov bi se v tem slučaju ne moralo izvažati samo v avstrogrsko ozemlje, ampak odprt bi jim bil pot v cel svet. Vsaki vinar, vporabljen za otvoritev pota srbski izvozni trgovini, bi se stotero poplačal.

In ravno zaradi tega, ker bi ta proga bila neprecenljive koristi za Srbijo, se ista sedaj še ne zgradi, in morda še dolgo časa

ne. Zato pa tudi zveze bosanskih železnic s Solunom ne bo, in vse ropotanje o tem vprašanju bo končano po znanem pregovoru: »Stresala se je gora, rodila se je miš!« Neki moj dober prijatelj iz diplomatskih krogov je imel zelo zanimiv pogovor z nekim visokim in uplivnim politikom na Turškem in je bil tako prijazen, da mi ga je priobčil. Jaz ga tu bilježim, da vidite, kako mislijo Turki o tem zmršanem železniškem vprašanju, ki se v vsakem slučaju tiče njihove kože.

Ta zanimivi pogovor beležim tako, kakor se mi ga je sporočilo; on sam po sebi govori dovolj jasno.

Na vprašanja, ali nastane konflikt zbog železniškega vprašanja, je paša lakonsko odgovoril:

»Ne bo konflikta, ne bo pa tudi železnice!«

— »Kaj?! Niti novopazarske, niti donavsko-jadranske?«

»Da, niti ene, niti druge, in sploh nobene nove italijanske, grške, srbske in bolgarske železnice ne bo na turškem ozemlju. Kam bi nas to privedlo?! Vidite, da sedaj ves svet na Porti zahteva novih železnic: zahtevajo jih vse balkanske države, in tri velesile, Avstrija, Rusija in Italija. Vsem se jih ne more dati, ker bi to bilo proti turškim koristim. Da bi pa nihče posamezno ne bil hud na nas — vsi se isto-dobno morejo jeziti, ker v tem slučaju odpade povod zavisti — ne bomo dovolili nikomur gradnje železnic. Koncesije za predhodna dela zamoremo dati vsem. To ne pomeni ničesar. V komisijah za te študije je vedno večina turška. Te komisije bodo po večletnem »študiranju« terena konstatirale, da je zemljišče v zaznamovani smeri neugodno; poleg tega bodo našli še mnogo drugih sofistiških razlogov, in tako ne bo iz novih železnic nič, in vse polagoma vtihtne in se pomiri. Čisti dobiček bomo imeli samo mi Turki; razbijemo rusko-avstrijski sporazum in onemogočimo reformno akcijo v Makedoniji. Priznali mi boste, da se je zaradi tega že izplačalo izdati tisti košček papirja: koncesijo za »predhodne študije« za gradnjo bosansko-novopazarske železnice, radi česar bi se v prvem hipu skoro vsa Evropa potokla!«

Videli bomo, ali se prerošstvo turškega diplomata izpolni. Med tem se je v Carigradu začelo zakulisno delovanje. Diplomati raznih držav predlagajo Porti in Jil-

dizu prošnje za razne železniške proge, delajo na to, da se jim iste ugodno reši in z ljubeznivim nasmehom na ustnicah postavljajo noge svojim kolegom . . .

NEMŠKEGA BLOKA NE BO!

Dunaj, 20. marca. Neki član vodstva krščansko-socialne stranke je izjavil, da bodo krščanski socialci z ostalimi nemškimi strankami, kar se tiče jezikovnega vprašanja, šli skupaj, toda le od slučaja do slučaja. Nemškega bloka vsled postopanja svobodomislecev ne bo. Kar se Wahr-munda tiče, so krščanski socialci odločno na stališču, da se mora varovati svoboda znanosti, da pa Wahrmondova brošura ne pomenja nobene znanosti, temveč je le umazan prepis Hoensbroechovih pamfletov. V celi zadevi je treba previdno postopati, ker ima cela stvar le namen, delati za Wahr-munda reklamo.

HRVAŠKA.

Konferenca koaliciije.

V sredo popoldne se je vršila v mali saborski dvorani plenarna konferenca hrvaško-srbske koaliciije. Razpravljalo se je o predlogih izvrševalnega odbora glede nadaljnjega postopanja. Komuniké ni izdan, ker ni primerno, da bi se v očigled kompliciranega položaja objavljalo sklepe konference.

Ministrski svet.

V sredo se je vršila v Budimpešti seja ministrskega sveta, ki se je bavila tudi s hrvaškim vprašanjem. Baje so našli način, kako bi se hrvaško vprašanje rešilo.

Izjava ministra pl. Josipovića.

Hrvaški minister pl. Josipović je rekel nekemu časnikarju, da je minila doba negativnih pogajanj na Hrvaškem. Vsled tega bi tudi ne imelo smisla, da bi se sklicala sedaj regnikolarna deputacija.

DRUŠTVENI ZAKON V NEMČIJI.

Glede na jezikovni paragraf se je dosegel v komisiji o društvenem zakonu kompromis in se je odobril s 16 proti 12 glasovom. Proti so glasovali poslanci centra, socialni demokrati in Poljaki. Za dobo dvajset let se bo dovolila uporaba nemškega jezika na shodih po onih provincih, v katerih večina prebivalstva ni nemška.

LISTEK.

Dijamanti kralja Salomona.

Angleški spisal Rider Haggard, posl. J. M. (Dalje.)

»Prijatelji!« zakličem, »ali nočete vzeti seboj nekoliko dijamantov? Jaz sem že napolnil svoje žepe.«

»O! Zlodej naj ima te dijamante!« je rekel Sir Henry. »Nadejam se, da ne bom nikdar več pogledal dijamantov.«

Kar se tiče Gooda, ni odgovoril ničesar. Mislim, da se je poslavljajal od ostan-kov uboge deklice, ki ga je tolikanj ljubila. In četudi se ti utegne zdeti čudno, čitatelj, ki sediš zložno doma in razmišljaš o ogromnem, da, neizmernem bogastvu, ki smo ga tako popustili, te morem zagotoviti, da bi se ti sam ravno tako malo zme-nil za dijamante, ako bi bil preživel kakih osemindvajset ur brez upanja v tem prostoru, in se podal potem v neznano osrčje zemlje v divjem strahu, da bi se rešil pred strašno smrtjo. Ako se ne bi tekom svoje-ga življenja tako privadil, nikdar pustiti za seboj količjak vrednega, samo ako sem mogel nositi seboj, bi gotovo tudi jaz ne bil napolnil svojih žepov.

»Pojdite, Quatermain,« je rekel Sir

Henry, ki je že stal na prvi stopnjici. »Po-časni, jaz pojdem prvi!«

»Pazite, kam položite svoje noge; morebiti se nahaja grozen prepad spodaj,« sem rekel.

»Najbrže kaka druga dvorana,« je rekel Sir Henry, ko je počasi stopal doli in štel stopnjice med potjo.

Ko je došel do petnajste, se je ustavil. »Tukaj so tla,« je rekel. »Hvala Bogu! Mislim, da je nekaj hodnik. Pridita doli.«

Nato je šel navzdol Good, jaz pa za njim, in ko sem došel do tal, sem prižgal še eno izmed obeh preostalih vžigalic. Ob njeni svetlobi smo opazili ozek predor, ki je pravokotno k stopnjicam držal na levo in desno. Predno smo mogli še kaj več razločiti, je vžigalica dogorela do prstov in ugasnila. Na katero stran naj se obrnemo? Naravno je bilo nemogoče vedeti, kaj je bil predor ali kam je držal, in vendar nas je utegnila ena pot voditi do rešitve in druga v pogubo. Bili smo v veliki zadregi, dokler se ni Good spomnil, da se je plamen vžigalice, ko sem jo prižgal, vsled prepaha v predoru obrnil na levo.

»Pojdimo torej proti prepihu,« je rekel, »zrak vleče notri, ne venkaj.«

Sprejeli smo ta nasvet in z roko tipa-joč ob steni in poskušajoč pri vsakem ko-raku tla pod seboj, smo se ločili od vražje zakladnice in tavali dalje. Ako pride ke-

daj zopet živ človek vanjo, kar se, mislim, ne bo zgodilo, bo našel znamenje naše navzočnosti v odprtih skrinjah in zabojih, prazni svetilki in belih kosteh uboge Foulate.

Ko smo nekako dobre četrte ure tipali po hodniku, se je naenkrat obrnil, ali je bil presekan po drugem; in podali smo se v tega, samo da smo čez nekoliko časa zašli v tretjega. In tako je šlo naprej nekoliko ur. Zdelo se je, da smo v nekakem kame-nitem labirintu brez izhoda. Kaj pomenijo vsi ti hodniki, seveda ne morem povedati vendar smo mislili, da so starodavni rovi rudokopa, ki so držali semintja vse križem, kakor jih je vodila ruda. To je edini način, po katerem smo si mogli razlagati toliko množino hodnikov.

Navsezadnje smo se popolnoma vtru-jeni in prevarani v nadi ustavili in povzili svoj poslednji borni kos biltonga in popili poslednje požirke vode, kajti naša grla so bila kakor apnenica. Zdelo se nam je, da smo vtekli smrti v temni zakladnici, samo da umrjemo v temi teh predorov.

V tem obupu se mi zazdi, da sem vjel na svoja ušesa nek glas, na katerega sem opozoril svoja tovariša. Bil je zelo slaboten in zelo oddaljen, toda bil je glas, slab šumljajoč glas, kajti ostala dva sta ga tu-di slišala; in nobene besede ne morejo po-pisati naše hvaležnosti, kajti bil je prvi

glas po vseh teh urah grozne, strašne ti-šine.

»Sveta nebesa! To je tekoča voda!« je rekel Good. »Pojdimo!«

In zopet smo stopili naprej v smeri, odkoder se nam je zdelo, da prihaja šu-menje, in tipali smo svojo pot ob skalnatih stenah. Ko smo šli dalje, je šumenje po-stajalo vedno glasneje. Dalje, še dalje smo šli; sedaj smo čisto razločno slišali žuborenje tekoče vode. Sedaj smo bili že čisto blizu nje in Good, ki je hodil prvi, je prisegel, da jo že more vohati.

»Počasni hodite, Good,« je rekel Sir Henry, »držati se moramo drug drugega.« Komaj pa je to spregovoril, se je začulo: Pljusk! in Good je zakričal.

Padel je v vodo.

»Good! Good! Kje ste?« sva vpila prestrašena. V našo veliko tolažbo je z vdušenim glasom odgovoril:

»Vse dobro; držim se za skalo. Pri-žgite vžigalico, da vidim, kje da ste.«

Urno sem prižgal zadnjo vžigalico, ki nam je še preostala. Njena slaba luč nam je razkrila temno vodo, ki je tekla pod našimi nogami. Kako široka je bila, nismo mogli videti, toda tam ob strani je visela temna postava našega tovariša na naprej štrleči skali.

»Stojte na mestu, da me bode te vjeli,« je zavpil Good, »plavati moram tja nazaj.«

SOCIALNO-DEMOKRAŠKI NEMIRI V BEROLINU.

Berolinska socialna demokracija je praznovala 18. t. m. spomin na revolucijo leta 1848. Grobove leta 1848. padlih revolucionarjev je obiskalo 12.000 socialnih demokratov, kar je za berolinske razmere bore malo. Popoldne so priredili socialni demokrati 14 shodov, ki jih je obiskalo 20.000 oseb. Nekaj spopadov je bilo s policijo, ki je zaprla 47 oseb.

OPASNI POLOŽAJ V ITALIJANSKI AFRIKI.

Rim, 20. marca. Vesti o zadnjih bojih med italijanskimi vojaki in Bimal-rodovi v Benadirju, kažejo, da je položaj ondi precej nevaren. Boj ima značaj male svete vojske, ki jo oznanja Mad Mullah. Guverner Benadirja, Caletti, zahteva ojačenj iz Eritreje in hoče zasedati vse ozemlje do reke Uebi Šebeli.

RUSIJA.

Car portarturskim junakom. — Odklonjen kredit za mornarico. — Revolucionarni srednješolci.

Car je izdal armadi in mornarici oklic, ki hvali pogum, zvestobo in nesmrtno slavo portarturskih braniteljev. Junaško obrambo Port-Arturja je prekinila sramotna predaja trdnjave. Višje vojno sodišče, ki je kaznovalo krivce predaje, je dognalo vso resnico o nepozabljivih junastvih hrabre posadke.

Dumina komisija je z 19 proti 14 glasovom odklonila kredit, ki ga je zahtevala vlada za zgradbo oklopnice, dokler se ne preosnuje mornariški urad.

Srednješolci so umorili v vasi Tjavi pri Tiflisu nekega plemiča in njegovo bolno mater.

VOLIVNA REFORMA NA FRAN-COSKEM.

Republičani so sklenili, da vložijo predlog o volivni preosnovi. V vsakem departementu pride na 80.000 prebivalcev, izvzemši inozemce, po en poslanec. Nadaljnih 40.000 prebivalcev ima pravico do drugega mandata. Število poslancev bi se tako znižalo od 575 na 478.

PORTUGALSKO.

Franco se je povrnil na Portugalsko. da preosnuje svojo stranko. Stanuje v lizbonski okolici. Policija strogo straži njegovo stanovanje. — Preiskavo proti kraljevim morilcem so ustavili.

MAROKO.

»Gaulois« poroča, da namerava Francoska odpovedati algiciraško pogodbo. »Matin« pa poroča, da »Gauloisovo« poročilo ni resnično. Udali so se rodovi Htounka, Hiedma in Uled Said.

STRAHOVLADA NA HAITIJU.

General Firmin, ki je zastopal zamorsko republiko Haiti v Parizu, se je uprl in zasedel ob zahodnem obrežju Gonawes in Saint Marc. Novi predsednik Aleksis je na to nastopil tako kruto, kakor smo že poročali. Aleksis je jezen tudi na inozemce, ker je baje zapleten v zaroto ameriški konzul in ker je več odličnih Haitičanov pobegnilo na konzulate. Dne 18. t. m. so ustrelili v arzenalu 177 častnikov. Redna sodišča nadomeste z vojnimi sodišči.

Ubežniki se smejo podati na vojne ladje. Garnizija v utrdbah je pomnožena. Govori se, da se hoče predsednik Alexis upreti demonstracijam zunanjih držav. V slučaju novih nemirov bo raketa sprožena z nemških križaric, dala znamenje, da se ima izkrcati vojaštvo. Severnoameri-

ška vlada se boji napada na tujce ter odpošlje še dve bojni ladji v Haiti. Pri puntarjih so baje našli načrt za revolucijo. Zastopniki tujih sil so na shodu sklenili, da pošljejo predsedniku ultimatum, s katerim zahtevajo, da odstopi in da se ustanovi začasna vlada ter takoj razpišejo volitve. Ultimatum prepove nadaljno kaznovanje s smrtjo.

Dnevne novice.

+ **Cesarjevo zdravje.** Stanje cesarjevo je nekoliko neugodnejše. Sicer se katar omehčuje, toda temperatura se je povikšala. Cesar je dobro spal, pa nekoliko pokašljeval. Dr. Kerzl je konstatiral, da so pljuča nekoliko prijeta.

+ **Istrski deželni zbor** ima jutri sejo. Na dnevnem redu je med drugim razprava o volivni preosnovi za deželni zbor. Izpiski iz načrta volivne reforme in razdelitev volivnih okrajev, kakor so jih priobčili nekateri italijanski in slovenski listi, niso dočela točni ter bi zamogli občinstvo zavesti do krivega mnenja. Ne preostaja drugega nego počakati z razmišljanji v volivni reformi, dokler ne sprejmemo oficialnega zakonskega načrta. Značilno je, da se za to reformo navdušujejo »Independente«, »Piccolo« in »Lavoratore«. Zasedanje istrskega deželnega zbora bo trajalo kakih osem dni. Razprav o volivni reformi se udeležijo tudi vsi trije virilisti, to je škofje Flapp, Mahnič in Nagl.

+ **Redka nova maša.** Včeraj dne 19. t. mes. je bral novo sveto mašo v celovški Marijini (benediktinski) cerkvi č. g. dr. Josip Ogórek. Kdor je prisostvoval tej slavnosti, se je gotovo začudil, ko je videl starega, častljivega gospoda stati pred oltarjem. Novomašnik gospod dr. Josip Ogórek se je porodil 11. januarja leta 1844 v Dembovi v Galiciji. Po dokončanih gimnazijskih študijah (bil je odličnjak) se je posvetil filologiji, katero je študiral od leta 1867 do 1871 v Lvovu in na Dunaju. Ko je prebil državne izkušnje na Dunaju, je deloval kot profesor v Celju (1871 do 1873), v Ljubljani (1873 do 1874), v Novem mestu (1874 do 1881) in slednjič na nemški gimnaziji v Lvovu (1882 do 1905). Njegovi tovariši in učenci so ga visoko čislali in ljubili. O božiču leta 1885 je bil na Lvovskem vseučilišču promoviran doktorjem filozofije. Ko mu je med tem umrla soproga, se je neumorni profesor posvetil teološkim študijam na Lvovskem vseučilišču. Kako zelo je skrbel za vzgojo svojih dveh otrok in se pri tem ni ustrašil niti truda niti žrtve, so dokaz mesta, katera zavzame. Sin je zdravnik v prvem sanatoriju na Dunaju, hči pa, katero je oče sam poučeval vsled pomanjkanja deklinskih gimnazij v vseh gimnazijskih predmetih, je zdravnica. Sedaj je praktična zdravnica v Lvovu ter poročena z nekim profesorjem akademije. Ko je stopil gospod profesor dr. Ogórek v pokoj, je potoval v Rim, kjer se je poldrugo leto pečal s filozofskimi in teološkimi študijami. Novomašnik g. dr. Josip Ogórek je kljub svojim 64. letom še mladeniško čil ter zelo dobrega spomina. Poleg poljščine, nemščine in slovenščine govori tudi italijansko, francosko, rusko in rusinsko. Svoj mašniški poklic bo č. g. dr. Josip Ogórek izvrševal v krški škofiji.

+ **Doktorat živinozdravnikov.** Določbe promocijskega reda za doktorat živinozdravnikov izidejo jeseni tekočega leta in se bodo torej že letošnje leto promovirali prvi veterinarji doktorjem veterinarne medicine v Avstriji, kakor je bilo to do sedaj že mogoče v Nemčiji, Švici, na Ogrskem in drugod. Zeleti bi bilo, da se ob

jednem izpolnijo tudi obljube glede zboljšanja materialnega stanja državnih živinozdravnikov in se s tem oživi naraščaj, katerega sedaj posebno manjka v slovenskih pokrajinah.

— **Vojaška vest.** Poveljnik 17. pešpolka v Celovcu, gospod polkovnik Joahim Botič, je odlikovan radi izvrstnega delovanja pri krdelu z redom železne kro-ne 3. vrste.

— **Telovadni odsek v Mengšu.** Nad 130 mladeničev se je zbralo včeraj popoldne v lepi dvorani kat. izobražev. in pod. društva v Mengšu k ustanovnemu zboru telovadnega odseka. Predavala sta brata Podlesnik in Jeločnik iz Ljubljane ter vzbudila s svojima govorama v mladeničih toliko navdušenja, da se jih je vpisalo takoj na ustanovnem zboru 83, ki so si zbrali sledeči odbor: lg. Gorenc predsednik; Anton Mrkun, podpredsednik; Anton Rihar, tajnik; Anton Oražem, blagajnik; Anton Cotman, Janez Stopar, Fr. Kecalj, Jan. Lužar, Anton Velkavrh, Mih. Hribar, Mih. Richter, Franc Skok, odborniki. Načelnik: Ivan Rode, podnačelnik: Anton Rihar. Odbor je imel takoj prvo sejo, kjer se je sklenilo, da bodo telovadne vaje dvakrat na teden in da si odsek naroči takoj drog in preskrbi v kratkem še drugo potrebno telovadno orodje. Telovadci so izvršili na to takoj prvo vajo pod vodstvom zveznega načelnika. — Armadi naših organiziranih mladeničev se je pridružila nova armada, kateri kličemo krepak Na zdar! Ta novi odsek ima eno prednost pred drugimi odseki. Društvo namreč ni samo izobraževalno, temveč tudi podporno, ker morajo biti odsekovi člani tudi člani društva, bodo tako v slučaju potrebe deležni tudi podpor.

— **Razstavo pletarskih del** priredi c. kr. pletarska šola v Dolskem v nedeljo dne 22. t. m. v tukajšnjem šolskem poslopju. Vsi, ki se zanimajo za procvit te domače obrti, se uljudno vabijo na razstavo, da se prepričajo o krasnih uspehih, katere je dosegla imenovana šola v tako kratkem času.

— **Delavske stotnije.** Da bi vojaki ne morali opravljati postranskih služb, marveč se posvetili v dveletni dejanski službi samo vojaški izučbi, namerava vojna uprava v prehodnem stanju k uvedbi dveletne službe ustanoviti stotnije delavcev. V te stotnije se uvrsti za orožje manj srosobne novince, ki bodo služili tudi le dve leti in se jih bo vštevalo v kontingent novincev.

— **Sedemdeset milijonov kron** bo stala uvedba dveletne vojaške službe in prehodnih naredb.

— **Kočija je trčila s tramvajem.** Dne 17. t. m. zvečer je hotel kočijaž Romeo Vurani obrniti kočijo s tržaškega korza v ulico sv. Ivan, ko mu pride en tramvajski voz nasproti, drugi pa za njim. Kočijaž se je izognil gornjemu, dočim je drugi voz z vso močjo sunil v kočijo, tako, da je Ivan Peroš, ki je sedel poleg kočijaža, padel s kozla na tlak ter se nevarno ranil na glavi. Spravili so ga v bolnišnico.

— **Mačeha zabodla pastorko.** Josip Švaga, vdovec v Mišulincu na Hrvaškem, se je oženil z vdovo Maro Švinički. Mara od prvega dne ni mogla videti pastorko Kate. Pred par dnevi je zopet, kakor ponavadi, njo grdo ravnala in Kata ji je nekaj odgovorila. To je mačeho tako razjezilo, da je zgrabila nož in dekle trikrat zabodla v prsi. Dekle so spravili v bolnišnico, mačeho v ječo.

— **S plesa v smrt.** Dne 17. t. m. je sodni dvor v Zagrebu obsodil 27letnega Frana Papeža iz Dugogsela v triletno težko ječo, ker je 6. januarja t. l. v Nartu zabodel Frana Kranjca. V krčmi Gašparja Gjule je bil tisti dan ples. Papež je prišel v krčmo, kjer ga pa plesalci, ki ga niso poznali, niso

ravno prijazno sprejeli. Ko je začel plesati z domačinkami, so ga pa namlatili in vrgli na cesto. Papež se je očistil in se vrnil v krčmo, in doletela ga je ista usoda. Krčmar je za njim zaprl vrata. Papež je stal pred hišo. Na to pride na prag Kranjec, in Papež mu zakliče: »Tudi ti si me tepel!« V tem trenutku potege iz žepa nož ter ga porine Kranjcu v prsi. Kranjec se je zgrudil in kmalu umrl.

— **Novih trafik** se po odloku finančnega ministrstva ne bo smelo ustanavljati do leta 1909.

+ **Svoboda tiska na Hrvaškem v nevarnosti?** V budimpeštanskih političkih krogih se čuje, da prične hrvaška vlada v kratkem strogo kontrolirati hrvaški tisk.

— **Italijanski listi v Trstu** se strašno jezijo, ker je milanski »Touring klub« izdal za italijanske turiste zemljevid Italije in sosednjih pokrajin, na katerem je v Primorju dodal italijanskim imenom mest tudi slovenske. Ne gre jim v glavo, da bi se smelo »italijanski« Trieste imenovati tudi Trst. Tržaški neodrešenci so poslali »Touring klubu« ostro brzojavko, v kateri so protestirali proti temu raznarodovalnemu početju. Toda »Touring klub« je pametnejši od »Piccolovih« pristašev. Izjavil je, da se noče skregati s pametjo.

— **Požar v Škledju pri Trstu.** V sredo zvečer je iz neznanega vzroka nastal požar v podstrešju hiše št. 234 v Škledju, ki je last Andreja Oblat. Sosedni ognjegasci so se trudili, da so pogasili ogenjki se je lotil že tudi spalnice. Poslopje je za-varovano. Škoda znaša 5000 K.

— **Severoameriška eskadra** ne pride v Trst niti na Reko, kakor je bilo naznačeno, marveč se vrne neposredno v Hampton Road, kamor prispe 16. decembra t. l. Pot iz S. Francisca bo sledeča: Hawai, Samoa, Avstralija, Filippine, Indijski ocean, Rdeče morje, Sueški kanal, Sredozemsko morje, Atlantiški ocean, Hampton Road. Iz S. Francisca odplove eskadra 6. julija.

— **Imenovanje.** Računski oficial gosp. Henrik Czerny je imenovan za c. kr. računskega revidenta, c. kr. računski asistent g. Ferdinand Staudacher je imenovan za c. kr. računskega oficijala in c. kr. računski praktikant g. Jožef Truger za c. kr. računskega asistenta.

— **Skedan ubijalec.** Leta 1899. so našli v nekem gozdu gozdnega delavca Frana Krznariča iz Plaškov umorjenega. Orožniki morilca niso mogli najti. Te dni pa je priznal neki Ivan Janković pred pričami, da je on Krznariča ubil. Rekel je, da mora priznati, ker da mu vest ne dá miru. Jankoviča so zaprli.

— **Nova vojašnica v Zagrebu.** V spodnji llici v Zagrebu zgradijo novo veliko vojašnico, ki bo obsegala razun sob za moštvo tudi velike prostorne hleve, pokrito jahalnico, kovačnico in barako za obolele konje.

— **Severni sij** so videli 10. t. m. ob 9. uri zvečer iz Rume proti severozapadu. Ogromni ognjeni stebri so ožareli in v hipu rdeče pobarvali vse obzorje. Začeli so v plat zvoniti in pripravili so se gasilci ter vojaška pomoč. Kmalu pa so izprevideli, da se ne gre za požar, marveč za naravno prikazen, ki je bila dosedaj v Slavoniji neznana.

* **»Veli Jože«** Vladimira Nazora. »Matica Slovenska« izda letos v hrvaškem jeziku istrsko pripovedko »Veli Jože« z ilustracijami znanega umetnika Saše Šantela. Imenovano delo je najprej izšlo kot podlistek v tržaškem »Balkanu«.

— **Vojaki napadli vojaško stražo.** V nedeljo večer so štirje podčastniki napadli

Nato smo slišali pljuskanje in močno plavanje. Čez eno minuto je bil pri nas in prijel je Sir Henryja za roko in izvlekla sva ga v predor.

»To ni bila šala!« je rekel sopihajoč, »ako se ne bi oprijel skale in znal plavati, pa bi bil izgubljen. Drla je voda kakor v mlinskem žlebu in nobenega dna nisem mogel čutiti.«

Jasno je bilo, da tukaj nismo mogli dalje. Ko se je Good nekoliko odpočil in smo se napili vode iz te podzemeljske reke, ki je bila sveža, ter si kolikor mogoče umili svoje obraze, kar smo zelo potrebovali, smo se obrnili od te afriške Stige in hodili po predoru nazaj. Good je stopal ves moker pred nami. Navsezadnje smo dospeli do drugega predora, ki je vodil na desno.

»Lahko gremo tudi v tega,« je rekel Sir Henry vtrujeno, »tukaj so vsa pota enaka; tako lahko hodimo, dokler se ne zgrudimo.«

Počasi in dolgo, dolgo smo stopali skrajno vtrujeni po tem novem predoru; Sir Henry je bil prvi.

Naenkrat se je ustavil in mi smo zadelj vanj.

»Poglejta!« je zašepetal, »ali se mi sanja, ali je to svetloba?«

Zijali smo z očmi in tam daleč pred nami je bilo nekaj slabo svitelega, nič večje kakor šlapa v oknu kmečke hiše. Svit je bil tako šiboten, da dvomim, ako bi ga zamogle zapaziti kake druge oči razun takih, ki so liki našim cele dneve dolgo gledale samo temo.

Majhno upanje nas je zopet objelo in hiteli smo dalje. V pet minutah nismo bili več v dvomu; v resnici je bila lisa slabe svetlobe. Še eno minuto in sapica pravega, živega zraka nam je pihljala nasproti. Dalje smo hiteli. Naenkrat pa se je začel predor zoževati. Sir Henry je hodil po kolenuh. Vedno ožji je prihajal, navsezadnje je bil tako ozek, kakor velika lisičja luknja v zemlji — sedaj je bila zemlja, skala je prenehala.

Stisnil se je, napel in Sir Henry je bil zunaj, in ravno tako je bil Good in ravno tako sem bil jaz in visoko nad nami so svetile zvezde in v naših nosnicah je bil sladki zrak; nato pa se je nekaj udrlo in vsi trije smo se valili okoli in okoli skozi travo in grmovje in mehko, vlažno zemljo.

Jaz sem se oprijel neke stvari in ustavil. Vsedel sem se in začel veselo klicati. Odgovarjajoč glas se je začel ravno odspodaj, kjer se je končala divja pot Sir Henryja na nekah ravnih tleh. Splazil sem se k njemu in ga našel nepoškodovanega, četudi brez sape. Nato sva se ozrla po Goodu. Našla sva ga nekoliko dalje proč, vjetega v rogovilasti korenini. Bil je precej obtolčen, vendar je bil kmalu dober.

Vsedli smo se vsi trije skupaj v travo, in sprememba v naših čutilih je bila toliko, da smo vriskali od veselja. Rešili smo se iz te strašne temnice, ki je bila skoraj naš grob. Gotovo je kaka usmiljena višja moč vodila naše stopinje k šakalovi luknji koncem predora (kajti nič drugega ni mogla biti). In glej, tam na gorah se je zopet rudečila jutranja zora, o kateri smo mislili, da je nikdar več ne bomo videli.

Kmalu se je siva svetloba razlila po bregovih in videli smo, da se nahajamo na dnu, ali bolje, blizu dna ogromne jame pred uhom v podzemsko jamo. Sedaj smo zopet razločili postave treh kolosov, ki so sedeli na njenem robu. Brez dvoma so bili ti grozni hodniki, po katerih smo hodili v tej dolgi, dolgi noči, prvotno na katerikoli način v zvezi z velikim rudoko-

pom dijamantov. Kar se tiče podzemeljske reke v osrčju gore, sama nebesa vedo, kaj je bila, odkod prihaja in kam teče. Kar se mene tiče, me prav nič ne mika zasledovati njenih potov.

Vedno bolj in bolj se je svitalo. Sedaj smo mogli videti drug drugega, in takega prizora, kakor smo si ga nudili, niso videli moje oči nikdar prej niti pozneje. Suhega lica, vpadlih oči, zamazani od blata in prahu, opraskani, krvavi, s strahom preteče smrti še vedno na naših obrazih, smo bili v resnici taki, da bi celo dnevno svetlobo prestrašili. In vendar je svečano dejstvo, da se je nahajal Goodov monokelj še vedno ob Goodovem očesu. Dvomim, ako ga je sploh kedaj vzel proč. Niti tema, niti padev v podzemeljsko reko, niti valjenje po strmini ni moglo ločiti Gooda od njegovega monoklja.

Kmalu smo se vzdignili v strahu, da nam ne bi otrpili udje, ako bi še dalj časa tam ostali, in začeli počasi in naporno lezti po strmih stenah velike jame navkreber. Celo uro ali še več smo se mučili po modri ilovici, vlekli se navzgor s pomočjo korenin in trave, s katero je bila poraščena. (Dalje prih.)

vojaško stražo pri skladišču sena blizu Zadra. Nekega vojaka so natepli in ranili na glavi; vzeli so mu sabljo in puško ter ju vrgli v morje. Napadalcu so tuji, nameršeni v zadrskih vojaških pisarnah.

— **Tatvine na Hrvaškem.** Iz Belovarja je izginil neki 38 letni Fran Markus s 1400 K, ki jih je tam ukradel. — Ivanu Vlatkoviću, pismoŋi v pokoji iz Bihaća je nekdo po noči od 8. na 9. t. m. v vlaku med Sunjo in Siskom ukradel ruto, v kateri je imel zavutih 414 K. — Krojaškemu pomočniku Petru Lukincu je v isti noči v čakalnici 3. razreda na državnem kolodvoru v Zagrebu nek žepni tat ukradel novčarico, v kateri je imel 1 krono 40 v. gotovine, srebrno verižico in zastavni list o srebrni uri.

— **Mažari v zagrebškem trgovinskem muzeju.** V soboto je obiskalo trideset profesorjskih kandidatov budimpeštanskega pedagogija trgovinski in obrtni muzej v Zagrebu. Najbolj jim je ugajala etnografska zbirka, ki da nima para na svetu.

— **Snažite sadno drevje!** Opazovalec nam piše: Kamorkoli se človek poda krog mesta in po mestu, povsod vidi po sadnem drevju obilico zaprek in mrčesnih gnezd, ki se spomladi ožive in začno razjedati mladi sadni zarod! Gospodarji se pa v jeseni čudijo, da je jeseni potem sploh malo sadja in še to po večini črvido. Oblastva naj proti takim brezbrzižnim in nemarnim gospodarjem strogo po predpisih deželnega zakona postopajo.

— **Zanimiva pravda.** Lani je neki moŋ iz Braća šel po cesti proti Bolu. Ne ve se, kako da se je spotaknil in si izvil nogo. Moral je vstati več mesecev v postelji. Sedaj je tožil bolsko občino na odškodnino 14.000 K. Poslali so sodno komisijo, da pregleda kraj na cesti, kjer je Braćan padel.

— **Delniško ribarsko in trgovsko društvo »Dalmatia«** na Dunaju, ki se je do sedaj samo bavilo z uvozom ribiških proizvodov, razširilo je svoje poslovanje na vse glavnejše poljedelske in obrtne pridelke dalmatinske, zlasti na vino, olje in likerje. Upravo bo odslej vodil g. M. R. Zenič, Dunaj, VIII., Alserstrasse 19.

— **C. kr. poštna hranilnica.** Meseca februarja so znašale na Kranjskem vloge v hranilničnem prometu 83.836 K 50 h, v šekovnem prometu 6.528.616 K 56 h, povračila v hranilničnem prometu 67.826 K 18 h in v šekovnem prometu 3.246.778 K 4 vin.

— **Dalmatinski kamenolom odlikovan.** Brata Marin in Vlaho Stokandić v Žrnovem na Korčuli sta dobila te dni častno diplomu in medaljo za vzorce belega kamena, ki sta jih bila izločila v Londonu. Ta kamenolom je bil že večkrat odlikovan. Iz njegovega kamena je med drugim napravljen spomenik cesarice Elizabete v Budimpešti.

— **Koliko prebivalcev ima Trst?** V Trstu je bilo leta 1810 šele 30 tisoč ljudi; leta 1860 jih je bilo že 104.707, danes pa ima Trst, glasom uradne statistike 210 tisoč prebivalcev.

Koroške novice.

k **Smrt na plesišču.** V Stuben na Zgor. Koroškem je bil predpustno nedeljo plesni venček ognjegašcev. Med plesom je pa nakrat umrla 31letna dekla Berta Vran, doma iz Blatograda. Sicer je bil tudi en zdravnik navzoč, pa ni mogel drugega storiti, kakor da je konstatiral smrt vsled otrpnosti srca. Po zdravnikovi izpovedi je povzročila smrt tudi razburjenost pri plesu in pa ker je bilo dekle tako tesno zvezano, tako, da so se vtiski trakov poznali v mesu. Po tem dogodku je za en čas ples prenehal, pa ne dolgo časa, ko so se nekateri vsled dogodka podali domov, je drugi del plesalcev pričel zopet rajati. To dejanje pač osvetljuje socialne razmere na deželi.

k **Tudi posnemanja vredno.** Neki okr. šolski svet na Koroškem pozivlja vse šolske svetovalce okraja, da bi v spomin 60-letnega cesarjevega vladanja v vsakem šolskem kraju na kakem primernem prostoru vsadili lipo ali hrast. Tako drevo bi bilo potem zaznamovano s kovinsko tablico, na kateri bi bila vpisana letnica 1908 in pa »cesarjeva lipa« ali »cesarjev hrast«. Mogoče, da bode ta namera dobila dosti posnemačev, ker veljalo ne bo skoraj nič, drevo pa bo vendar pričalo poznim rodovom 60letni cesarjev jubilej.

Štajerske novice.

š **Shodi »Slovenske kmečke zveze«.** Včeraj je S. K. Z. priredila shod v Spodnji Hajdini. Govorila sta poslanec Pišek in kmet Potnik. Na shodu S. K. Z. pri Sveti Barbari v Halozah so govorili poslanec Pišek, kmetje Potnik, Brenčič itd. — V nedeljo, dne 22. t. m., bo shod pri Veliki

Nedelji. Govorili bodo poslanca Roškar, Pišek in kmetje Kaspar, Brenčič in drugi.

š **Zet Bülow med Slovenci.** Št. Ilj v Slovenskih goricah hoče »Šiidmarka« po vsej sili ponemčiti. Za drag denar kupi vsa slovenska posestva, ki se dajo dobiti. Tam pa naseli protestantske Nemce iz Prusije. Tem dajo posestva brez denarja, pogoj je le, da ima vsak tak Nemec večjo družino, da se s tem nemško prebivalstvo pomnoži. Pretečeni teden je zopet kupila »Šiidmarka« kmetijo Kuk v Št. Ilju.

š **V Šmarju pri Jelšah** je v sredo, dne 11. marca, imelo »Kat. slov. politično izobraževalno društvo za šmarski okraj« svoj letni občni zbor, ki je zbral nad 200 zavednih kmetov iz šmarskega okraja, četravno je bil tedenski dan. Po poročilu o delovanju in po volitvi odbora je govoril državni poslanec Pišek kaj poučljivo o ranah kmečkega stanu in je nasvetoval obilo pripomočkov, kako si naj pomaga naprej slovenski kmet. V razgovor so živalno posegali posamezni kmetje. Dveinpolurni govor izkušenega kmeta Piškega je napravil velik vtisek na vse poslušalce in ne bo ostal brez sadu. Govorila sta še društveni predsednik župnik Gomilšek in župnik Krohne. Nato so bile soglasno sprejete resolucije: Shod se izreka za direktno, tajno in splošno volivno pravico za štajerski deželni zbor. Dokler pa še to ni mogoče, tirja, da dobimo Slovenci še enkrat toliko poslancev v kmečki skupini kot za državni zbor, posebno skupino slovenskih trgov saj z dvema poslancema in ravno tako slovensko veleposestniško skupino. Shod izreka zaupanje S. K. Z. in dr. Korušcu, poziva vlado, naj skrbi za domačo obrt in za večja podjetja v okraju. Naj se vpeljejo kmetijski in gospodinski tečaji. Gostilne se naj omeji in prodaja žganja. — Meja ostani i v bodoče zaprta. Cenitev posestev leta 1909 se naj izvrši pravično. Vpelje se naj razdeljen poldnevni pouk do 13. leta, zadnja vojaška vaja se naj opusti. Vpelje se naj deželna zavarovalnica za vse stroke, podpore se naj v bodoče dele bolj pravično. Starostno zavarovanje naj vpoštevata tudi kmeta samega. Shod protestira proti zadnjim krivičnim sodnijskim imenovanjem na južnem Štajerskem in tirja, da se vendar prejšnjemu otvori slovenska kmetijska šola v Št. Juriju ob južni železnici. Shod tudi protestira proti zidanju nove šole v Šmarju. — Ta shod, ki se je pričel ob pol 10. uri popoldne in se zaključil ob ¼ na 1. uro popoldne, je bil res prava šola za kmeta. Zborovalci so se zadovoljni vračali domov s trdim sklepom, da bodo odslej z raznimi prošnjami prav energično potrkali na vrata državne zbornice.

š **Naivnost celjske frajle.** Koliko se brigajo celjski višji krogi in takozvani boljši ljudje in prvaki za ljudsko maso in slovenskega delavca v Celju, se pokaže zelo pogosto in tuintam celo na interesantni način. Pred kratkim je prišla že sicer polnoletna hči celjskega prvaka v lokale »Slov. delavskega podpornega društva« v Celju po opravkih. Ko se je ta gospodična znašla in razgledala po društvenem lokalu, zapazivša knjižnico, časopise in pregrnjene mize, je nekako začudeno naivno vprašala gostilničarko: »Kaj pa je to? — Kaj je tu gostilna? Kaj je tukaj gostilna, ha? Kaj ima društvo gostilno? Katero društvo pa je to? — A delavsko društvo!« — Res čudno! Ta gospodična, ki velja v Celju tudi za narodno damo, še niti do sedaj ni vedela, kje in kako životari v Celju »Slov. delavsko podporno društvo«! — Zares, gospodična: vsi ljudje vse vedo in človek se mora učiti vse življenje, kajne da?

š **Nov zdravnik v Celju.** K 1. aprilom se naseli v Celju nov zdravnik dr. Fran Premšak.

š **Župnija Št. Peter** v Savinjski dolini je podeljena č. g. dr. Iv. Janežiču.

š **Pogrešanega vpokojenega orožniškega stražmojstra** Šesko, ki je, kakor ste poročali, neznanje izgubil, so že našli. Ker ni normalen, oddali so ga v opazovalnico v Gradec.

š **V plitvem jarku vtonil.** V Terbegovcih, župnija Št. Jurij ob Ščavnici, je utonil v plitvem jarku Jurij Trstenjak. Napol se je žganja in ponesrečil.

Ljubljanske novice.

lj **Blagoslovljenje takozvane »slovenske« II. državne gimnazije** se je včeraj izvršilo. Gospod ravnatelj Wiesthaler je slovenski značaj gimnazije pri tej priliki kazal s tem, da je v svojem nagovoru postavil nemščino na prvo mesto. Gospod ravnatelj je bil tudi tako netakten, da o slavnosti ni obvestil slovenskega časopisa in je pri vabilih slovensko časopisje popolnoma prezrl. Z njegovo sitnostjo glede udomačenega »Živio« se danes ne bomo bavili, ker upamo, da se nikjer več ne bodo ponavljale take odredbe. V nasprotnem slučaju se bomo s takimi odredbami

bolj resno bavili. Ali se hoče tudi s takimi odredbami proslavljati struja, ki meni, da je vsaka hrvaška besedica pri nas že avstrijski greh? Za ravnateljelim govorom je torej včeraj le nekaj dijakov zaklicalo »Slava«, vsi drugi so demonstrativno — molčali. Tembolj je dijaštvo ploskalo in klicalo »Živio« dijaškemu govorniku g. Uratniku. Druzega o slavnosti ne moremo poročati, ker kakor rečeno, vsled ravnateljve netaktnosti slovensko časopisje k slavnosti ni bilo vabljenno.

lj **Iz uradniških krogov.** Ljubljana in drugi razred aktivitetne doklade. Iz časniških poročil zadnjega časa je razvidno, da se slednjič vendar premaknejo s 1. aprilom t. l. nekatera mesta — med temi tudi Ljubljana — v višji razred aktivitetne doklade. S tem pridobe uradniki najnižjih treh činovnih razredov okroglo letnih 100 kron na dejalnostni dokladi in ako prištemo temu znesku jednak znesek, za katerega so bile povišane plače državnemu uradništvu pred jednim letom, dobi torej vsak definitivni državni uradnik najnižjih treh činovnih razredov na leto okroglo 200 kron več, kakor je dobival pred regulacijo plač. Kaj pa s praktikanti in drugimi ne stalno nameščenimi uradniki? Praktikanti, ki opravljajo svoja službena opravila z velikim veseljem ter žilavo vstrajnostjo in jih zato tudi imenujejo »Ziehkräfte« in kateri žive ob isti draginji kot definitivno nameščeni uradniki, naj odidejo praznih rok? — Vzemimo n. pr. katerega starejšega eno leto, ali celo več, kot volonter, potem pa, ko je bil imenovan praktikantom, še dve leti brezplačno. Temu brezplačnemu službovanju je sledil bori adjutum 50 K, reci: celih petdeset kron — upanje na boljšo bodočnost — katera se res prikaže po odsluženih treh praktikantskih letih (volonterska doba in šest tednov poskušnje se vpoštevata le pri vpokojujenju), ko se mu nakaže primerni znesek mesečnih 100 kron. Za temi pa preteče zopet lepa dobata let, predno je imenovan asistentom, in še tedaj le ad personam; pri vseh teh razmerah pa se je moral — kakor predpisano — opravljati ter preživeti stanu primerno. Odkod je jermal, ako ni slučajno sin premožnejših starišev? Odgovor je lahak — zadolžil se je — neovrgljivi faktum! In kaj naj začne vračevati? . . . Pustimo za sedaj ta žalostna razmotrivanja, vprašamo le, bi-li ne bilo primerno in pravično, da se nakaže objednem s pomaknitvijo mest v višje razrede dejalnostne doklade praktikantom — vsem brez izjeme — kakor lansko leto, tudi letos draginjska doklada v enkratnem znesku 120 kron, da sicer ne izgube vsled preziranja in zapostavljanja veselja do dela? — Slavna uredništva časopisov se naprošajo, da ponatisnejo v jedni prihodnjih števil v prilog praktikantom ta dopis, da omogočijo s tem odločilen odmev interesentov vseh kategorij Kranjske in drugih dežel in splošno gibanje v slučaju, ako se ne nakaže zajedno ko uradnikom povišana dejalnostna, tudi praktikantom draginjska doklada. Za slučaj uresničenja našega domnevanja — namreč da se nam ne nakaže draginjska doklada — prosimo: 1. v to poklicane faktorje, predvsem pa gg. državne poslance v blagohotno uvaževanje naslikanih razmer ter izposlovanje draginjske doklade, 2. pa gg. interesente vseh kategorij Kranjske in drugih dežel, da se obrnejo do svojih stanovskih društev, katera naj bi s primerno vlogo na osrednje vodstvo uradniških društev omogočila, oziroma pospešila nakazanje draginjske doklade.

lj **Koncert Dimitri Slaviansky-ja d' Agrenieff** vzbuja živalno zanimanje. Pevski zbor šteje nad 40 pevk in pevcev. Vsi nastopijo v krasnih, originalno ruskih kostimih iz 16. in 17. stoletja; že krasota teh oblek, ki so natančno po zgodovinskih vzorcih sestavljene, je vredna, da si jo vsakdo ogleda. Kar se tiče umetniške kvalitete pevskega zbora, stoji isti glasom svetovnih kritik na vrhuncu časa; saj je tudi vodja Slaviansky moŋ izredne glasbeni naobrazzabane in znan kot izborni kapelnik. Posebno basisti slove radi globokih glasov in soprani se odlikujejo po izredni čistosti. Zbori se proizvajajo à capella, da se v tem omogoči razumevanje vsake, tudi najmanjše nianse. Koncert se vrši dne 23. t. m. v veliki dvorani hotela »Union«. Vstopnice se daje v predprodaji v Šešarkovi trafikli.

lj **Umrla** je danes ob 5. uri zjutraj splošno znana in spoštovana gostilničarka »Pri fajmoštru« na sv. Petra nasipu gđ. Marija Barborič, stara 60 let. Pogreb bo jutri ob 4. uri popoldne. Svetila ji večna luč!

lj **Lep moŋ** je 50letni delavec Jakob Jakša iz Semičavčrnomeljskem okraju. Včeraj popoldne se je zaklenil s svojo ženo v stanovanje na Ambroževem trgu, nakar je vrgel svojo ženo na tla, ji zvezal roke in noge,

potem pa vzel v roke britev in ji pokleknil na prsa, češ, da ji bode prerezal vrat. Na vpitje 3letnega sinka je jakša odnehal, vendar je pa ženo obrcal in ji grozil, da hoče jesti njer.o meso. Končno se je ženi posrečilo uiti. Policija je surovega moža aretovala in izročila c. kr. deželnemu sodišču v preiskovalni zapor.

lj **Glas iz občinstva.** V ljubljanskem praterju je postalo življenje že zelo živahno. Posebno ob nedeljah je pravi eldorado otrok, pestunje in vojakov. Včeraj proti 4. uri popoldne so imeli ti obiskovalci izredno zabavo. Ker občinstvo ni bilo nič kaj vneto si ogledovati »svetovna čudesa«, so se lastniki teh kazališč sami sporekli. Drug drugemu nevoščljivi zaslužka, so se začeli prepirati in obdajati s takimi psovkami, da se je mimoidoče občinstvo javno zgražalo nad tem škandalom. Gospodje »budarji« kakor tudi njihovi uslužbenci, ki so skoro vsi pristni »kulturvolk«, bodo morali že vzeti na znanje, da se morajo v Ljubljani obnašati dostojno, ako se hočejo tukaj preživljati, ker se jim v nasprotnem slučaju prav lahko zgodi, da se jih požene tja, odkoder so prišli. Toliko v blagohotno upoštevanje.

lj **Na današnji naknadni nabor** ie prišlo 39 nabornikov, izmed katerih jih je bilo potrjenih 18. Naborniki so bili večinoma sami taki, ki so se povrnili iz Amerike.

lj **Brata okradel.** Pred nekaj dnevi je brezposelni mizarski pomočnik J. L. ukradel svojemu bratu hranilnično knjižico z vlogo 700 kron in dvignil 200 kron. Nato je povabil dva znanca in z njima popaval po raznih gostilnah in so skupno napravili tudi izlet v Domžale. Zvečer se je trojica vozila z izvoščekom po mestu in se slednjič ustavila v neki gostilni na Martinovi cesti. V gostilni je nastal med njimi prepir, katerega posledica je bila, da je J. L. udaril enega svojih znancev z vrčkom po glavi in ga ranil. Policija je posegla vmes in J. L. aretovala. Denar, 105 kron, ki ga je še imel pri sebi, pa izročila bratu nazaj.

lj **Javna vinska pokušnja** bo jutri v deželni kleti.

lj **Večja vsota denarja** je bila najdena v sredo popoldne v Kopitarjevih ulicah. Tisti, ki je denar izgubil, naj se oglasi Poljanski nasip št. 12, parter levo.

Razne stvari.

Porotno obravnavo proti Sienkiewiczu vsled tožbe maloruskih akademikov se je moralo preložiti na poznejši čas, ker je pisatelj zbolel na influenci.

Smrt vsled neprevidnosti.

Dunajski zdravnik dr. Gustav Alter se je podal na kolodvor, da bi se odpeljal. Ker ni našel v kovčegu neke steklenice, ki bi jo bil moral vzeti seboj, vrgel je jezno kovčeg stran. V kovčegu je bil revolver, ki se je sprožil in zadel zdravnika v srce, da se je mrtev zgrudil.

Mehaniške gosli.

V Londonu so sestavili stroj, ki svira na gosli, spretno in s čustvom, kakor najboljši umetnik. Navadne gosli so zvezane z elektriškim strojem, ki svira. Godalo nadomestujejo okrogle ploščice, roko pa železni prsti. Iznajditelj te dni svoj stroj javno pokaže. Če bi se kdo bal, da pridejo v hiše, kjer še nimajo glavobol povzročujočih glasovirov, električne gosli, bodi potolažen. Stanejo namreč »le« 6.000 kron.

Izseljevanje.

V Galiciji se mnoŋi izseljevanje od dne do dne. Vsak dan je na progi Lvov-Osviezim štiri do šest posebnih vlakov s 4.000 do 5.000 izseljenci.

Vsesokolski izlet v Belgradu.

Na Petrovo in Pavlovo t. l. bo v Belgradu vsesokolski izlet, na katerega povabijo vse slovanske Sokole. Srbi že delajo velike priprave za to slavnost.

Za varstvo mater.

Na Francoskem imajo posebne zavode za porodnice, dojilje in dojenice; v tovarnah so posebne sobe za čuvanje in prehrano dojenčev. Tudi na Španskem in v Italiji je poskrbljeno za matere in dojenice. V Avstriji se je ustanovila lani zveza za varstvo mater. Program zveze je obširen in vse hvale vreden. Zveza bo delala na to, da dobe obrtne delavke dopust dva tedna pred in štiri tedne po porodu; isto ugodnost naj se prizna uslužbenkam v trgovinah, pisarnah, služkinjam, poljskim delavkam in zaposlenim v domači obrti. Dojiljarn naj se zagotovi, dokler ne delajo, primerno odškodnino, zdravnika, zdravnico in oskrbo za mater in dojenca. Do vsega tega naj bi imele pravico vse matere, katerih zasluŋek ali plača ne presega 2000 kron na leto.

Nagrada za zrakoplovce.

Pariški industrijalec Michellier je dolečil nagrado v znesku 150.000 frankov,

ki jo dobi tisti, ki bo do 31. decembra tega leta preprovel dvakrat daljšo pot po zraku kakor Farman. Dvakrat toliko nagrado dobi tisti, ki do leta 1917 premaga štirikrat daljšo pot od Farmanove.

Slovanski kongres. »Novoje Vremja« z veseljem pozdravlja vest, da so poljski državni poslanci izjavili, da so pripravljene udeležiti se posvetovanja o prireditvi slovanskega kongresa na Ruskem. Sedaj da se pomiri tudi poljska javnost, dasi so nekateri poljski listi pisali proti kongresu, to pa tem bolj, ker bo na kongresu izključena vsaka politika. Kje se bo vršil kongres, ali v Peterburgu, ali kje drugod, to se bo določilo bržkone na časnikaškem kongresu, ki se bo vršil v Ljubljani. Slovanski kongres bo imel organizirati vse-slovanski statistični odbor, aranžirati poučna potovanja slovanske mladine, da bo praktično spoznavala slovanske narode, in pripraviti vse potrebno za prirejanje specialnih kongresov za delavce na slovanskem kulturnem polju v raznih mestih in zdraviliščih.

Gospa Toselli, bivša grofica Montignoso in bivša saška prestolonaslednica, se je že sprla s svojim novim možem. Listi poročajo, da se gospod in gospa Toselli ločita. Novi prijatelj gospe Toselli je pisatelj Viljem Lequex, ki je pri poroki Tosellija z grofico Montignoso bil priča.

— **Ubijalec oproščen.** V Parizu se je vršila te dni porotna obravnava proti nekemu Corotu, ki je ubil svojega bankirja Benuist-Levyja. Corot je prišel nekega dne v stanovanje bankirjevo ter zahteval od njega denar, ki mu ga je bil izročil, da ž njim špekulira na borzi. Bankir je namreč po malem izvalil Corotu vse premoženje ter ga zapravlil v ponesrečenih špekulacijah. Corot je postal berač.

— **Skala povzročila eksplozijo.** V nekem berolinskem predmestju sta dve sestri na nenavaden način ponesrečili. Z nekega starega grada nad stanovanjem se je odtrgala skala, priletela skozi okno v kuhinjo in razbila na isti petrolejsko svetilko. Svetilka je razletela, petrolej je polil deklet, kojih obleka se je užgala. Obe sta **Grozen samoumor.** Bogati zasebnik Hinko Keppich v Budimpešti si je prerezal žile, potem se je z nožem zabodel v prsi, nazadnje sežgal posteljo, na kateri je ležal. V nedeljo jutro so našli ogorelega mrliča. Keppichu se je menda bilo zmešalo.

— **Razžaljena akademija.** Neka Američanka je v svoji oporoki zapustila francoski akademiji znanosti 100.000 kron za propagando npravnosti med francoskimi ženami, o katerih je sodila, da so frivolne. Francoska akademija je odklonila lepo svoto, ker da se s tem žali francoske žene.

Kaj se najde v starem kovčegu. Dunajski mizar Seidl je bil svoj čas kupil na javni dražbi nek star kovčeg. Ko ga je hotel popravljati, našel je v njem dve hranilni knjižici, glaseči se skupaj na 17.500 K, ki jih je izročil policiji. Na eni knjižici je bilo zabeleženo ime pokojnega lastnika, Frana Weismanna, ki je umrl brez dedičev. V svoji oporoki ni imenoval nikogar za dediča; le to je zahteval, da se mu postavi spominska plošča. Izvršitelj oporoke je prodal Weissmannovo pohištvo ter mu izpolnil željo. Erar je reklamiral dedščino zase, mizar pa zahteval 10% najdenino. Po dolgi pravdi je te dni prišlo do poravnave, da erar plača Seidlu 4000 K kot odpravnino. Ker je pa bil takrat, ko se je knjižici našlo, zraven tudi mizarški pomočnik Vispak, zahteva pupilarno sodišče za svojega varovanca polnih 5% najdene svote. Erar bo moral seči še enkrat v žep.

Narodnostne šole na Turškem. Turška vlada odpravi vse krščanske narodnostne šole na Turškem, ker da je prišla do prepričanja, da so iste nevarne turški državi. Sedaj imajo Bolgari, Srbi, Grki in Rumuni svoje šole, ki jih vzdržujejo dotične države. Turška vlada ustanovi narodnostnim državnim šolam, seveda take, kakoršne bo ona hotela, in nastavi učitelje, ki bodo njej všeč. Vlada ustanovi posebne tiskarne, kjer bodo se tiskale šolske knjige, kakor bo jih odobrila turška cenzura. Šole bo vzdrževala vlada z dokladami, ki jih bodo nalašč zato plačevali kristjani. Najprej namerava odpraviti rumunske šole, ker od te strani ne pričakuje posebnega hrupa in ker je teh šol najmanj. Ko bo pa tako ustanovljen precedens, pridejo na vrsto ostale narodnostne šole.

Človek v zaboju. Na postaji železnice Moskva-Bilinsk oddal je nekdo na železnico zabojo, ki se je železniškim uradnikom zdel sumljiv. Odprli so ga in našli v njem živega moža, ki je imel pri sebi raznega orodja za vlome. Ker se je z istim vlakom poslalo v Petrograd v dveh zabojih 40.000 rubljev, mislijo, da je imel mož ki so ga našli v zaboju, med vožnjo oropati pošto.

„Zadružni Dom“ v Ljubljani.

»Zadružna zveza« v Ljubljani je kupila Gražerjev hotel na Dunajski cesti za 195.000 kron. V hiši bodo nastanjena društva »Zadružna zveza«, »Gospodarska zveza«, »Mlekarska zveza«, »Zadružna tiškarna«, »Obrtna kreditna zadruga«, »Občinska hranilnica«.

Telefonska in brzojavna poročila.

DR. KOROŠEC ZA SLOVENSKO VSEUČILIŠČE.

Dunaj, 20. marca. Danes zvečer se zberejo zastopniki nenemških narodnosti k posvetovanju o skupnem nastopu pri razpravi o naučnem budgetu. V imenu Slovencev bo dr. Korošec stavil sledečo resolucijo: »Z ozirom na to, da slovenskemu narodu po pozitivnem in naternem pravu zajamčena pravica do lastnega vseučilišča in z ozirom na to, da ustanovitve slovenske pravne fakultete v najkrajšem času odgovarja praktični potrebi, se vlada pozivlje, da vse primerno ukrene, da se tem zahtevam, ki jih stavlja ves slovenski narod soglasno in brez razlike strankarskega političnega mišljenja, kakor hitro mogoče v polnem obsegu ugotovi. Vlada naj izdatno podpira nadarjene slovenske akademike s posebnimi štipendijami, da se bodo lahko izobrazili za vseučiliške profesorje, dotlej pa naj prizna za tozadevno državno polovico v Zagrebu napravljene izpite in doktorske diplome. — Romančuk bo zahteval rusinsko vseučilišče v Lvovu, Ancil rumunsko fakulteto za rumunsko zgodovino v Černovicih, Conci pa italijansko vseučilišče ter priznanje izpitov na univerzah v sosednem kraljestvu.

BARON RAUCH BEŽAL PRED DEMONSTRANTI.

Zagreb, 20. marca. V sredo ob osmi uri zvečer je baron Rauch si upal v spremstvu Czernkovicha in Vucheticha peš sprehajati se po Zagrebu. Občinstvo na Illici je pričelo klicati: Servus Pavi! in pelo himno »O du mein lieber Augustin«. Rauch je šel v trafiko, da kupi cigare ter je v trafiko nekaj časa čakal. Pred trafiko se je zbralo štiri do pet tisoč ljudi. Ko je Rauch stopil iz trafike, spremljala ga je množica pojoč »O du mein lieber Augustin« do Mittelbachove lekarne. Tu se je ban obrnil in provociral občinstvo s klicem: »Jetzt Abzug Rauch Rauch ali ban Rauch ostaje!« Nato je stopil Rauch v Mittelbachovo lekarno in telefoniral po vso zagrebško policijo in orožništvo. Vuchetich je stal na vratih in psoval občinstvo s »Hunde!« Občinstvo, katerega je bil poln Jelačičev trg, je metalo na Vucheticha kamenje. Došla sta tudi Rauchovca Accurti in Mošinski, ki je prijel neko opeko in klical: »Evo corpus delicti!« Občinstvo se je smejalo. Nakrat je prihitela policija in pričela z golimi sabljami mahati po občinstvu. Ranjenih je šest oseb, ki so bile le slučajno na Illici: en sodnik, en profesor, tri gospe in neki štiriletni otrok. Policija je aretirala vsakega, katerega je le mogla. Zaprtih je veliko število oseb. Zapori so polni. Policija in policijski agentje so šli tudi v kavarne in inzulirali ljudi. En policaj je nevarno ranjen s kamenjem. Aretirana je tudi neka gospa, za katero so se ljudje borili, da jo rešijo iz rok policajev. Del policije je spremljal Raucha, Vucheticha in Czernkovicha. Na Jelačičevem trgu je policija na konjih razganjala ljudi. V Zagrebu je sedaj mir, a veliko ogorčenja. Čuje se, da baron Rauch hoče nadaljevati svoje promenade.

CESARJEVO ZDRAVJE.

Dunaj, 20. marca. Cesarjevo zdravstveno stanje se je izboljšalo. Katar in nahod se omehčujeta. Cesar je boljše spal kot preteklo noč in se tudi drugače boljše

počuti, tudi temperatura je ugodnejša. Zajtrkoval je z običajnim tekom. Dela kakor ponavadi. Rešil je vse akte in bo najbrž šel tudi na izprehod.

HRVAŠKO-MAŽARSKI KONFLIKT.

Budimpešta, 20. marca. Cesar je izrazil željo, da naj bi se v svrhu pomirjenja na Hrvaškem začela pogajanja z nekaterimi zmernimi pristaši koalicije grofom Kulmerjem, dr. Nikoličem in Anz. Tomičičem, toda Kossuth je odgovoril, da je nemogoče, da bi storili Ogri prvi korak. Pogajanja bi bila le mogoča, ako bi Hrvati sami prosili, da se začne in obenem dali garancije, da ne bodo vnovič varali ogrske vlade. Hrvaški voditelji da niso zanesljivi, ker gravitirajo onstran meje in unije z Ogrsko nočejo. — Ta izjava dokazuje da Ogri hočejo nalašč konflikta.

DREXEL O WAHRMUNDU.

Dunaj, 20. marca. Znani krščansko-socialni poslanec dr. Drexel je govoril na shodu o Wahrmundovi aferi. Wahrmund je dejal, da smatra vse katoličane za tepce. Tega seveda ne bodo katoličani vtaknili meni nič tebi nič v žep, toda Wahrmund je tak pritlikovec in zabutaneec, da ni vreden, da bi se z njim parlament preobširno bavil. Ako bi Wahrmund bil pošten, bi sam naučnega ministra prosil, da mu dovoli odstopiti. Wahrmund poučuje cerkveno pravo, pa ne veruje v cerkev. Ako kdo n. pr. poučuje bakteriologijo, pa v bakterije ne veruje, mora ali opustiti to stolicu ali pa ministra prositi naj ustanovi zanj bakteriološko stolicu brez bakterij.

PARLAMENT.

Dunaj, 20. marca. V proračunskem odseku obljubi trgovinski minister Fiedler, da bo država za pospeševanje obrti dovolila večje svote kot dozdaj.

Dunaj, 20. marca. Odsek nemške devetorice ni sklical nameravane seje, ker hoče počakati, kako bodo izpadle konference pri Becku.

NAPAD NA POSLANCA DR. PERNERSTORFERJA.

Dunaj, 20. marca. Sinoči je napadel trgovec z žlahtnim kamenjem Ignacij Pollak poslanca dr. Pernerstorferja, ko je šel v svoj urad v uredništvo »Arbeiter-Zeitung« ter dvakrat ustrelil nanj iz revolverja. En strel ga je lahko zadel na roki. Nato se je napadalec ustrelil v sence in se nevarno ranil. Pollak je bolan na umu ter si domišlja, da ga dr. Pernerstorfer in dr. Adler preganjata.

GROFA THUNA ZADELA KAP.

Praga, 20. marca. Bivšega predsednika ustavovernih veleposestnikov na Češkem, grofa Ozvalta Thuna je zadela v Palermu, kjer je iskal zdravja, kap. Stanje bolnikovo je zelo resno.

SRBSKA PROPAGANDA V BOSNI.

Sarajevo, 20. marca. Od ministra Buriana protežirani Srbi so tu na shodu, na katerem ni bilo vladnega zastopnika, sklenili delati z vsemi močmi proti Avstriji in habsburški dinastiji, da Bosna pripade prejalislej Srbiji.

STESELJ.

Peterburg, 20. marca. Steselj ne bo vsled razsodbe vojnega sodišča smel nositi nobenih redov.

ZLOČINSTVA »RUSKIH LJUDI«.

Peterburg, 20. marca. Dva člana »Zveze ruskih ljudi« sta napadla voditelja

delavske stranke v drugi dumi, Karavaja, in ga ustrelila.

OBSODBA V MAKEDONIJI.

Carigrad, 20. marca. Izjemno sodišče v Skoplju je obsodilo advokata dr. Krepeva, ki je imel zveze z bulgarskimi četami v Makedoniji, na dosmrtno ječo.

ROPARJI V VLAKU.

Vratislava, 20. marca. Neznani roparji so oropali več potnikov v brzovlaku Vratislava-Berolin.

OSEMDESETLETNICA TOLSTOJEVA.

Peterburg, 20. marca. V proslavo 80-letnice Tolstojevse se je osnoval v Peterburgu časnikarski odbor, ki bo stopil v zvezo tudi z inozemskim časopisjem, da določi, kako dostojno počastiti velikega pisatelja in človekoljuba.

DELAVSKA RAZSODIŠČA V ITALIJI.

Rim, 20. marca. Ministrstvo za poljedelstvo, industrijo in trgovino je predložilo zbornici načrt za uvedbo razsodišča, ki bi razsojalo o sporih med delavci in delodajavci. Zakon se ozira na podjetnike sledečih delavskih strok: razsvetljava, vodovodi, javni promet, bolniška oskrba, zdravilišča, snajenje cest. V vsaki občini se mora ustanoviti za vsako stroko komisija iz dveh delavcev in delodajavcev. Ti volijo predsednika. Proti sklepu razsodišča je dovoljen v roku petih dni priziv na navadno sodišče.

AVSTRO-OGRSKA ESKADRA.

Barcelona, 20. marca. Avstro-ogrsko eskadra, ki so ji sledile torpedovke, je odplula 18. t. m. proti Gibraltarju.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 20. marca.		
Pšenica za april	11-74	
Pšenica za oktober	9-82	
Rž za april	10-69	
Koruza za maj	6-76	
Oves za april	7-73	
Efektiv: nespr.		

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, srednji zračni tlak 736'0 mm

Dna	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiju	Veterevi	Nabe	Padavina v mm
19	9. sveč.	32.7	3.1	sl. szah.	obl.	
20	7. zjutr.	34.1	1.7	brez vetra		1.5
	2. pop.	34.1	10.0	sr. ssvzh. del. jasno		
Srednja včerajšnja temp. 2.7°, norm 4.2°						

Organista in cerkvenika

sprejme župni urad Šmartin pri Kranju. 712 3-1

VINO

je na prodaj v kmečkih kletih. Posreduje in za pristnost jamči »Posojilnica« v Kaštelu, pošta Buje v Istri. — Pošilja tudi manjše sode od 56 litrov naprej. Vino belo in črno od gld. 13.50 do 18.—.

Nc. 467/8
3

710 1-1

Prostovoljna dražba

raznih zemljiških parcel v Dobu, Krtini in Količevem tusodnega okraja v vrednosti 20.000 K ter vodnega mlina, žage, črslarne z vodno močjo v Količevem v vrednosti 9000 K, se bo vršila na prošnjo Barbare Iglič in Adele Detela iz Doba

dne 30. marca 1908 ob 9. uri dopoldne na licu mesta začenši v Količevem.

C. kr. okrajno sodišče na Brdu, oddelek I., dne 14. marca 1908.

Podružnica i v Spljetu. i

Delniška glavnica: 11 K 2.000.000. 11

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

promese na komunalne srečke à K 15½. — Žrebanje dne 2. marca. — Glavni dobiček K 300.000.—, promese na Tiske srečke à K 7.—. — Žrebanje dne 1. aprila. — Glavni dobiček K 180.000.—. Obe promesi skupaj samo K 21.—.

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun proti 4½% obrestim.

Podružnica i v Celovcu. i

Rezervni fond: 11 K 200.000. 11

Wahrmund.

Najnovejša poročila o Wahrmundovi zadevi so sledeča:

»Freundenblatt«, glasilo Aerenthalovo, objavlja pismo, ki ga je pisal Aerenthal Marchetu. List pristavlja, da se je šlo le za priprosto nuncijsvo obvestilo zunanjemu ministru. Posredovanja bi Aehrenthal ne bil prevzel, ako bi bil stavil nuncijske konkretne predloge.

»Wiener Allgemeine Zeitung« poroča, da bo odstopil papežev nuncij Belmonte. (Kako bedasto!)

Wahrmund in krščanski poslanci.

Minister Gessmann, dr. Krek, dr. Korošec, dr. Drexel in dr. Conci so se izjavili glede na Wahrmundovo zadevo. — »Reichspost« objavlja interviue.

Dr. Krek

je izjavil: »Opažam značilno nasprotstvo glede na nuncijsvo intervencijo med liberalnim časopisjem in pa med vladnimi zapiski svobodomiselnih strank. Liberalni listi so kar hipoma zasledili, da je v nevarnosti svoboda znanosti. Čudno Aehrenthalovo pismo Marchetu o nuncijsvi intervenciji je že staro štirinajst dni. Nuncij se je razgovarjal z Aehrenthalom 3. marca. V času do 17. t. m. ni odkrilo liberalno časopisje ničesar, kar bi bilo podobno »nevarnosti svobodne vede« po vplivu apostolske stolice. Zdaj, ko je nuncij sam opozarjal na zadevo, je tu hipoma rimska nevarnost. Tega nasprotja ne razumem. Marchet, ki so mu nedavno zagotavljali svobodomiselnici, da mu zaupajo, ni bil po Aehrenthalovem obvestilu vznemirjen. Iz Rima tudi ni padla izobčevalna strela, dasi avstrijska vlada ni odgovorila nunciju. To dokazuje, da je naučni minister veliko bolj moder kakor kričeče časopisje in da upa na enako jasnost duha pri poslancih, ki jih zastopa v vladi. Krščansko-socialno časopisje je zdaj dolžno, da pojasnjuje zadevo. Način nasprotnikov, da napovedujejo vojsko po akciji, ki se je zvršila pred štirinajstimi dnevi, se mi zdi, da je zelo oddaljena od višje častniške razsodnosti.

Dr. Korošec

je izjavil: Ne verujem, da je opravičen častniški vihar zaradi nuncijsve izjave o njegovem nastopu pri zunanjem ministru. V dosedanjem svojem delovanju se nisem imel prilike, da se pečam z vprašanjem o kompetenčni omejitvi papeževga nuncijske ali kakega drugega poslanstva. S stališča morale so pa razumljivi ugovori edeškega nadškofa, nuncijske na dunajskem dvoru. Monsignor Granito di Belmonte ni poizkušal, da vpliva na imenovanje učitelja inomoške vseučiliške stolice cerkvene prava. Mislimo pa lahko, da mož, ki popolnoma razume učna stremeljenja našega časa, previsoko ceni važnost vseučiliškega profesorja, tudi presodi, kaj pomeni protiverski nastop vseučiliškega profesorja z ozirom na vseučiliško mladino. Avtoriteti učiteljevi se slabo ustreže, če se izrablja v agitatorične namene in kritiki učencev, ko je drugače podvržena kritiki enakovredne učenosti. Cerkev je od nekdaj nositeljica kulture. Iz svarila njenega dunajskega poslanika čujem polni čisti temeljni glas prastare kulturne misije katoliške cerkve.

Dr. Gessmann — dr. Drexel — dr. Conci.

Minister Gessmann je ostro obsojal gonjo, ki meri na to, da avstrijsko zbornico spele od resnega dela na drugo polje. — Dr. Drexel je med drugim izjavil: »Profesor Wahrmund je samo izbral katoliško ime za reklamo. Ne smemo se zato čuditi, če se papežev zastopnik podrobno peča s tem »katoliškim« učenjakom.« — Dr. Conci je izjavil, da je imel nuncij pravico in dolžnost do intervencije. Ves krik je le nadaljevanje hujkanja proti katoličanstvu.

Ako bo Wahrmundov slučaj prvi signal za kulturni boj, se nam ni treba posebno vznemirjati. Pokazalo bi se le, da je sedanje razmerje med cerkvijo in državo v Avstriji nevzdržljivo. Cerkev je še vedno pod državno kuratelo. Če boj to pomeče, dobro! Dovolj so katoličani organizirani, da se jim ni treba bati Combov in Briandov! Ne soglašamo s tistimi, ki se boje viharja. Res je, da bo po krivdi kapitalistovskega liberalizma in z njim združene socialne demokracije potisnjeno v kot plodovito socialnopolitično delo, toda kulturni boj bi v katoličanih razvnel vse sile, vzdramil speče in indiferentne in da bi doživeli pristaši »Svobodne Misli« Kannonso, o tem že danes ni dvoma. Toda tudi neposredni uspeh te gonje bo lep: Naša mladina bo vedela kritičnejše presojati, kaj se ji na avstrijskih vseučilišjih nujno pod imenom znanosti. »Svobodomiselnost«

učiteljstvo, bodisi na vseučilišjih, bodisi na ljudskih šolah, mora priti po svoji lastni krivdi pri ljudstvu ob kredit — če ga sploh še kje ima — to je koristna posledica iz vse te afere!

Nuncij Belmonte je ravnal v smislu Vatikana.

Dunaj, 20. marca. Vesti dunajskih listov, da bo papežev nuncij knez Granito di Belmonte moral odstopiti, so popolnoma neosnovane. Nuncij je ravnal čisto v smislu papeževih intencij in z vednostjo Vatikana. Vatikan odločno stoji na stališču, da mora Wahrmund zapustiti svojo stolico. Papež odobruje vse tozadevne korake nuncijsve.

Politična uprava.

Dunaj, 17. suša.

Proračunski odsek utegne danes končati razpravo o politični upravi. Posamezni govorniki govorijo obširno o posameznih točkah z ozirom na svoje krajevne razmere in potrebe. Zato se je tako razblinila vsa razprava. Ker sem že poročal o bistvenih stvareh, ki se tičejo naših krajev, navedem le še nekaj števil iz proračuna!

Za osrednje vodstvo zahteva vlada v proračunu 3.159.790 K, za politično upravo v posameznih deželah pa 21.802.130 kron, in sicer za Kranjsko 568.070, Štajersko 1.416.560, Koroško 468.660, Primorsko 788.600 itd., za javno varnost 18.009.157, stavbno službo 4.160.466, za cestne zgradbe 15.007.623, za vodne zgradbe 3.779.680. Vsi troški ministrstva za notranje posle so proračunjeni na 84.129.189 kron, dohodki na 2.830.839 kron.

Poročilo o vodnih in cestnih zgradbah pride še le na vrsto, ker o politični upravi poročata dva poročevalca, baron Morsey in Schraffl.

Wahrmundova afera.

Wahrmund, profesor za cerkveno pravo na univerzi v Inomostu je že precej časa »imenitna« oseba v avstrijski javnosti. Pred leti še je predaval v Leonovi družbi, pozneje pa se »proslavil« z agitacijo za ločitev zakona in sedaj vznemirja širšo javnost z znanim svojim pamfletom proti temeljnim naukom in resnicam katoliške vere. Knjiga je bila zaplenjena, zato ne morem navajati posameznih zaplenjenih odstavkov. Navajam samo besede, ki mi jih je govoril nemški protestant: »Nečuvna drznost je, ako ravno profesor cerkvene prava na tako podoben način zasmejuje najsvetejše resnice katoliške vere v imenu in z izgovorom »prostega vednostnega raziskavanja«. To ni knjiga učenjaka, ampak pamflet nezadovoljnega in trmastega človeka.«

Seveda so to afero z vidno poželjivostjo uporabili židovski krogi, da jo zlorabijo kot orodje ne le proti vladi, ampak proti krščansko mislečim krogom. Ker se je bil izjavil Masarykov naskok, jim je dobro došla Wahrmundova afera, da ločijo duhove ravno v parlamentu v »liberalni« in »klerikalni« tabor. To se prej ali slej tudi zgodi, toda danes pomeni ta afera le grom pred nevihto.

Čudno bi bilo, ko bi ta grom ne odmeval tudi v proračunskem odseku. Si noči je socialnodemokratski poslanec Seitz spravljal Wahrmundovo afero v zvezo s politično upravo ter imenoval postopanje papeževga nuncijske »nečuvno predrznost«. Te besede so v odseku vzbudile pri večini največjo ogorčenost in ugovore. Predsednik Chiari posvari govornika, naj rabi dostojnejše izraze.

Začetkom današnje seje pa se oglasi poslanec Seitz ter zahteva graje tudi za poslanca dr. Drexla, češ, da mu je očital »predrznost«. Čudno je, pravi Seitz, da poslanec tukaj nima istega varstva, kakor »nadležni tuje«.

Dr. Korošec izjavi, da je dobro slišal medklic Drexlov, ki pa ni rabil besede »predrznost«. Dalje dr. Korošec ugovarja, da je Seitz ravnokar papeževga nuncijske imenoval »nadležnega tujca« in tako izustil brez ukora novo žalitev.

Žumberk in Marindol.

Na sobotno resolucijo poslanca Žitnika, naj se Žumberk in Marindol zopet združita s Kranjsko, je v tork v proračunskem odseku odgovoril minister za notranje zadeve, baron Bienerth. Pri zadnjih pogodbenih obravnavah sta se avstrijska in ogrska vlada zedinili, da sestavi skupno komisijo, ki naj prouči to preporno vprašanje. Ako se komisiji ne zedinita, predložita svoje nasvete vsaka svoji vladi v rešitev. Ogrski ministrski predsednik je že dobil povabilo, naj o tem vprašanju naznani svoje mnenje.

Slovenski čebelarji.**Občni zbor »Slovenskega osrednjega čebelarskega društva za Kranjsko, Koroško in Primorsko«**

se je vršil 19. tega mes. ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani »Mestnega doma«. Vsled skrajno neugodnega vremena se ga je udeležilo samo 54 članov. Na občni zbor je prišel tudi zastopnik štajerskega slovenskega čebelarskega društva g. Jurančič. Gospod predsednik Gustav Pirc, ravnatelj c. kr. kmetijske družbe, otvori zborovanje, pozdravi zborovalce, posebno zastopnike sosednjih kronovin ter se spominja desetletnice društva. Ob 50. letnici vladanja cesarja se je osnovalo društvo in s 60letnico praznuje prvo desetletnico. V času vladanja našega presvitlega cesarja se je storilo veliko v agrarnem oziru. Tudi naše društvo se je ustanovilo v tem času ter prebilo otroška leta. Primerjal je društvo slabotnemu roju. Nad roj je prišla nesreča — gnjiloba. Toda umni čebelar vsled tega ni obupal in ni pokončal roja, marveč izrezal gnjilo zalego in danes je močan panj, ima veliko čebel in medu ter daje roje. Ti roji so podružnice. Poročilo tajnikovo opisuje kratko zgodovino 10letnice, ustanovitve društva in nesrečo, katero je zadal prvi blagajnik ter spravljal društvo takoj prvo leto na rob propada. Odsel je par stotakov udnine in 450 gld. podpore c. kr. kmetijske družbe. Vsled umnega gospodarstva in podpore c. kr. kmetijske družbe se je društvo dvignilo na sedanjo stopinjo. V preteklem poslovnem letu je društvo zopet napredovalo za nekoliko korakov. Finančne razmere društva še niso dopuščale, da bi imelo svojo sobo, po čimer je hrepelo celih 10 let. Sedaj je izpolnil to željo deželni odbor, ki je prepustil društvu brezplačno sobo v Salendrovih ulicah, kjer je bila nekdanja kmetijska družba. Organizacija čebelarjev je posvetilo društvu precej dela. Ustanovilo je šest novih podružnic. Vseh podružnic je sedaj 22. Za izobrazbo čebelarjev je društvo priredilo 23 poučnih shodov. Poleg teh shodov je bil dne 19. marca l. l. poldnevni poučni tečaj na Primorskem pri Kranju in 21. julija celodnevni tečaj pri podpredsedniku in največjem čebelarju na Kranjskem, g. Antonu Žnidaršiču. Obisk shodov je bil vedno zelo poveljen. Društvo je vestno porabilo 500 K državne podpore, namenjene za shode.

Tekom preteklega poslovnega leta je društvo ustanovilo šest opazovalnih postaj. Opazovalne postaje so velevažne za napredek čebelarstva. Članov je šlo društvo koncem l. 1907 728. »Slovenskega Čebelarja« se je razpošiljalo 1250 iztisov in sicer 728 članom pripadajočim osrednjemu kranjskemu društvu in 502 iztisa štajerskemu društvu, ki si je izbral za svoje glasilo »Slovenskega Čebelarja«. V znamenju drugim listom se je razpošiljalo 20 iztisov. Osrednji odbor je imel šest sej. V teh sejah je odbor dovoljeval razne podpore, podpiral prošnje in se sploh potegaval za čebelarske koristi. Odločno je nastopil proti obrekljivemu članku, priobčenem v nemškem čebelarskem listu »Der Deutsche Imker aus Böhmen«, kjer se sumniči, da se zanaša iz Kranjskega gnjiloba, hoteč s tem škodovati kranjski čebelarski trgovini. Omenjenemu listu je odbor poslal pojasnilo, katerega je priobčil. Ker vlada ni ničesar ukrenila na izročeno resolucijo, sprejeto na občnem zboru dne 22. februarja 1906, glede brezvestnega ravnanja medarjev, obrnil se je odbor na državnega in dežel. poslanca g. dr. Janeza Ev. Kreka, kateri je takoj v tej zadevi interpeliral poljedelskega ministra. Uspeh interpelacije je bil, da je deželna vlada takoj drugi dan izdala prepotrebni ukaz. Sedaj se lahko vsak čebelar sklicuje pri gosposki na ta ukaz, ako zapazi, da mu dela kak medar škodo z nepravilnim ravnanjem pri trganju. Poročilo tajnikovo se je vzelo brez debate na znanje. Iz poročila blagajnikovega je razvidno, da je ostalo v blagajni samo 5 K 68 v preostanka. To pa je vsled tega, ker je bila izplačana državna podpora za shode v znesku 500 K šele februarja tekočega leta. Razven tega ima dati poštna hranilnica čez 150 K. V kmetijski posojilnici ljubljanske okolice je naloženo kot rezervni zaklad kapitala z dnem 31. decembra 1907 1421 K 41 v in obresti za leto 1907 54 K 1 v, torej več kakor 2000 K v gotovini.

V odbor so bili izvoljeni gg.: predsednikom Gustav Pirc, podpredsednikom Anton Žnidaršič. Odbornikom Fr. Črnogoj, I. N. Babnik, prof. Verbič, Anton Likozar in Hinko Zirkelbach. Namestnikom gg.: Jakob Babnik in Strgar iz Boh. Bohinjske Bistrice. Pregledovalcem računov gg.: nadučitelj Petrič in nadučitelj Kavčič iz D. M. v Polju.

Pri točki predlogi in nasveti, predlaga Anton Logar iz Il. Bistrice, naj bi

osrednje društvo sestavilo in izdalo primerna splošna skupna navodila za poslovanje čebelarskih podružnic. Predlog se je izročil odboru.

G. nadučitelj Likozar predlaga, naj bi se vsi člani razdelili po podružnicah, kakor je to urejeno pri c. kr. kmetijski družbi. Tudi ta predlog se je sprejel in izročil odboru.

G. Bukovic predlaga, da bi se uvedli na Koroškem čebelarski shodi. Pripravljen je prevzeti na Koroškem predavanja in ustanavljati podružnice. Zadovoljen je le s povračili potnih stroškov. Sedaj je ustanovljena samo ena podružnica. Nemci to uvidevajo in ustanavljajo svoje podružnice ter s tem pridobivajo Slovence. Predlog je bil z veseljem sprejet.

G. Virient predlaga izdajo diplome kot sprejemnice. Predlog se sprejme z dostavkom, da vsak, kdor želi tako sprejemnico, povrne stroške.

Konečno se izreče zahvala slavnemu deželnemu odboru za brezplačno društveno sobo, predsedstvu mestnega magistrata ljubljanskega za brezplačno prepustitev velike dvorane Mestnega doma, g. državnemu in deželnemu poslancu dr. Janezu Ev. Kreku za interpelacijo, vsled katere je dosegel, da je deželna vlada izdala odlok glede medarjev, g. podpredsedniku A. Žnidaršiču in nadučitelju Antonu Likozarju ter odstopivšemu odborniku g. prof. Jarcu, ki je postal mornariški kaplan. S tem je bil dnevni red končan in g. predsednik zaključil občni zbor.

Po občnem zboru so se sešli čebelarji v hotelu Lloyd, kjer so se vršile pristrčne napitnice.

Podčastniško vprašanje v Avstriji.

Zadnje čase pišejo časopisi vedno in vedno le o zvišanju častniških plač. Skoro bi človek mislil, da se ob tem vprašanju majo temelji države. Saj je prav, da dobi vsak toliko, da more stanu primerno živeti, toraj tudi poročnik s praznim žepom ne more predstavljati »kavalirja«.

Je pa še druga kategorija vojaštva, ki se željno ozira navzgor, da bi mu odpadla kaka drobtinica. To so oni podčastniki, kateri preko svoje postavno določene dobe služijo v armadi kot podčastniki po poklicu. Smelo trdimo, da so baš ti podčastniki — jedro armade! Ampak tako malo, kot v Avstriji, se za dalje službojoče podčastnike malokje stori. Podčastniško vprašanje postaja pereče.

Res je, da obstoji zakon iz leta 1872., ki daje dosluženim podčastnikom pravico do državnih služb — seveda nižjih kategorij. Res je pa tudi, da postaja ta zakon od leta do leta iluzornejši. — Od leta do leta se namreč množi število takozvanih vojaških certifikatistov, in danes presega njihovo število gotovo že nad 6000, ki služijo že nad 12 let, da, celo po 16, 18 let! Vrata v državne službe pa so jim zaprta, ker ni prostora. Tu je treba od pomoči in skrb ljudskih zastopnikov bodi, da se vspešno s častniškim reši tudi ravnotako važno podčastniško vprašanje.

To so hoteli gospodje pri zeleni mizi pred kakimi desetimi leti rešiti na ta način, da so dali podčastnikom priti na rokave neke napol mesingaste našitke. — Pa za Boga! želedec od tega ne bo potolažen. Pa zvišali so jim službene doklade! Toda kako? Vsi oni podčastniki (naredniki), ki opravljajo najvažnejša pisarniška dela, prejemaajo mesečno po — 1, reci: eno krono več! Tako zvišati dohodke, se pravi iz ljudi se norčevati.

Edino, kar se je ukrenilo, je, da se ob izstopu iz aktivne službe izplača podčastnikom neka odpravnina, ki znaša 25 % skupne svote vseh službenih doklad (Dienstesprämie).

Pred nekaj meseci pa smo čitali, da se namerava ta odpravnina izplačati onim podčastnikom, ki bi izstopili pred 12. letom, v višjem znesku, kot po celodobni službi, — seveda brez certifikata.

To bi bilo pa nekaj, a to se ne pravi, rešiti podčastniškega vprašanja, — ampak se pravi, otrestiti se podčastnikov in jih pripraviti ob to, do česar imajo po zakonu pravico: ob certifikat in starostno preskrbo.

Kaj pač hoče podčastnik, ki zapusti vojaško službo po 9. letu in potegne kakih 2000 kron odpravnine? — Ali mu je mogoče samo s tem ustvariti si eksistenco? Gotovo ne. Star je nad 30 let, toraj tudi ne več tako agilen, kot 20- do 24-letni mladenič.

Vse kaj drugega lahko stori vojna uprava, država in seveda parlament. Naj se blagovolji ozirati se na te vrste.

Niti v žep ne bode treba preveč poseči davkoplačevalcem.

V vojaških pisarnah je neštevilno mest, na katerih sedé že sedaj večinoma podčastniki. Mnogo teh mest pa zavzemajo častniki, katere morajo za gotovo dobo let jemati od krdele. S tem trpi dotični oddelek in pa pisarna, kamor je častnik dodeljen. Tam ga pogrešajo, tu pa je mladane odveč, kajti po nekaj letih se zopet premesti nazaj h krdele, v pisarno pa pride zopet začetnik. Taki uradi so zlasti dopolnilna okrajna poveljstva.

Pred več nego 15 leti se je takratni vojni minister baron Bauer ukvarjal z načrtom, da bi v teh uradih vpeljal vojaška uradniška mesta, do katerih bi imeli po gotovi dobi pravico tudi podčastniki. To bi bilo sedaj, ko postaja podčastniško vprašanje neodložljivo, tem aktuelnejše. — Zato priporočamo zlasti delegaciji, da se loti tega hvaležnega vprašanja. Če upravljajo pisarniški uradniki v civilni državni službi svoje posle vestno in v popolno zadovoljnost, zakaj bi tega ne smeli tam, kamor pravzaprav spadajo. Upravičena je torej želja podčastnikov in pa izvedljiva: V vojaških pisarnah in uradih naj se nadomestijo aktivni častniki z vojaškimi uradniki, kateri naj se izpopolnjujejo iz dalje službujočih podčastnikov! Oni pa, ki že sedaj opravljajo to službo, naj postanejo vojaški uradniki.

Tako bo to pereče vprašanje rešeno. Vojni minister pa naj omeji število gojenecv kadetnih šol, če nima prostora za častnike v armadi.

Odgovor „Narodu“

— Iz Zg. Tuhinja nad Kamnikom smo prejeli dopis, ki ga vsled preobilenega gradiva v času volivne borbe šele sedaj moremo priobčiti. Dopis se glasi: Nisem bil namenjen polemizirati po časopisih s kakim nasprotnikom. Jaz sem namreč odločen nasprotnik, da bi se lokalne razmere in spori prali v javnosti. Toda, ker je gospod Viktor Engelman, posestnik, trgovec, načelnik kmetijske podružnice in najnovejše čase celo protnik (več naslovov pa ne vem), bivajoč v Šmartnu nad Kamnikom objavil v »Slovenskem Narodu« članek pod naslovom: »Pomisli! In vprašanja iz Tuhinjske doline« ter v istem predbaciva nekaterim iz Zg. Tuhinja, med drugim tudi meni, da smo ljudski škodoželježi, nevoščljivci, maščevalci, da sem, kot župan podpisal neko prošnjo v škodo celi občini itd., moram resnici na ljubo pojasniti to zadevo, ki je razgrela domišljijo »Narodovega« dopisnika tako zelo, da sam sebe ne razume. Lansko leto je gospod učitelj v Šmartnu napravil prošnjo na slavno c. kr. pošto in brzojavno ravnateljstvo, da bi nam isto za tuhinjsko dolino naklonilo poštnega sela. To prošnjo podpisala so vsa županstva imenovane doline torej tudi jaz. Poštno ravnateljstvo je po dolgem cincanju slednjič prošnji vendar ugodilo. Začetkom novembra l. 1907 sporočilo je namreč, da se uvede poštni sel in da se nam Zg. Tuhinjcem odvzame z novim letom dosedanja nabiralnica na Lazah. Prišli smo do prepričanja, da bomo vsled tega mnogo na slabšem. Večje in težje tovarnine nositi bi morali naravnost v Šmartno, prav tja tudi po nje hoditi, kar bi nam prizahtevalo dosti zamude, pa tudi nemalih stroškov. Dalje, ako dobim pismo danes, na katerega moram takoj odgovoriti, bi to ne šlo drugače, kakor če ga pošljem naravnost v Šmartno; kajti poštni sel me gotovo ne bode čakal, da bi jaz pisno izgotovil, da bi ga odnesel, drugače pa ga vzame šele jutri popoldne, da gre dotično pismo šele popitranjem s pošto naprej. Pa še več drugih pomislov smo imeli, vrhutega so pa bile naše vasi: Golice, Črni vrh, Liplje in Čirkuše popolnoma prezrte. Ti tehtni razlogi so potisnili gospodu župniku pero v roko, da je napisal prošnjo na c. kr. trgovsko ministrstvo, naj milostljivo odredi, da ostane poštna nabiralnica na Lazah, čemur se je z dopisom istega ministrstva z dne 27. decembra 1907 tudi ugodilo. Zdaj pa pride gosp. Engelman s svojim dopisom v »Narod«, da smo mi hoteli iz nevoščljivosti in maščevanja preprečiti poštnega sela. Najboljše pa še to: on piše, da je bilo to delo narodne napredne stranke. Tako torej! Narodna napredna stranka obstoji iz šmarskega gospoda učitelja in onih, ki so prošnjo podpisali, t. j. vseh županov in župnikov! Vidite, gosp. Engelman, kake burke uganjate. Menda je s tem dovolj

dobro dokazano, da sami sebe na razumete! Sedaj pa ta revež nosi dotično število »Naroda« po žepih ter prebira svoj dopisek vsakomur, kogar sreča, ter pristaavlja: »Vidite, tako-le sem jih dal te ljudske škodoželježe! Pa podpisal sem se s polnim imenom, ker se ne bojim ne Boga, ne sodnije, ne briča, ne hudiča! Ko bi jaz tega dopisa ne bi bil poslal v »Narod«, Bog zna, kedaj bi bili dobili poštnega sela, ali pa še nikoli?« Nova šala gospod Engelmana! Ministrski odlok je datiran z dne 27. dec. 1907, dotični razglasi in odredbe c. kr. poštnega ravnateljstva pa z dnem 11. januarja 1908, Engelmanov dopis v »Narodu« pa z dnem 24. jan. 1908. Ali se ni smejati toraj njegovi krasni domišljiji? On, ki pri tej stvari ni imel prav ničesar opraviti — hoče sedaj prvi jezdit in sicer najvišjega konja! Ako misli, da je on kaj storil, se močno moti; kajti kar je bilo za to zadevo treba uradnih podatkov zbrati, spisati in predložiti jih je morala njegova blaga gospa, katera je poštna upraviteljica, ne pa on. Glede tega moramo itak enkrat povprašati c. kr. pošto ravnateljstvo, koliko posla in kake pravice ima on pri poštnem uradu, ker se tako marljivo utika v poštno zadevo. Dotlej pa beležim s primernim spoštovanjem Vam nepokorni

Jernej Hribar
župan in posestnik v Zg. Tuhinju.

Gospodarstvo.

g Čebelarstvo. Pretečeno nedeljo je bil v Rakovniku pri Medvodah shod čebelarjev medvodske podružnice. Na tem shodu je gosp. nadučitelj Ant. Likozar iz Ljubljane razlagal umno čebelarstvo. Ker je pretečeno leto umrl podružnični predsednik, volil se je tudi novi odbor in sicer: Matevž Orel, predsednik; Franc Kokalj, njegov namestnik; Lovro Hafner, tajnik; Ivan Kozjek, blagajnik; Andrej Mrhar in Anton Turk, odbornika. Novi odbor je sklenil, da priredi tudi med letom večkrat podučno predavanje, ker s tem se širi čebelarstvo po okolici in podružnica dobi več udov.

g Iz Gorji. V nedeljo 8. marca popoldne se nas je zbralo precej ljudi v gostilniških prostorih pri Kunsteljnu, kjer smo imeli ustanovni shod živinorejske zadruge za občino gorjansko s privzetjem vasi Rečica občine blejske. Ustanovni shod je sklical župan g. Jakob Jan, ki je vnet in ugleden živinorejec in gospodar. Ko je župan razložil pravila, in se je določil delež, se je začelo vpisavanje udov. Takoj se je vpisalo okoli 30 udov, ki so vsi dobri gospodarji in vneti za napredek in povzdigo živinoreje. Nato se je sestavil začasni odbor 9 članov, da vse potrebno oskrbi, in da skrbi, da se pravila takoj pošljejo deželni vladi v potrjenje. Ker je pa odbor tukajšnjega kmetijskega društva v svoji seji sklenil iz čistega dobička znesek 400 K za nakup društvenega bika, in da se eden bik takoj kupi, se bode potem v sporazumu obeh društev, prepustil živinorejski zadruzi. Kmetje živinorejci, kar se vas še ni vpisalo v živinorejsko zadruzo, se hitro vpišite, da se bodo prej pokazali dobri nasledki zadruge. Da bi živinorejska zadruza ne uspevala, ni mogoče, ako pogledamo vsa naša društva, kar jih imamo, kako dobro napredujemo. Bodimo vsi za enega in eden za vse, po pogovoru: »Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal.« Gorjanski kmet.

Po svetu.

Roman klativiteza. Ruski pisatelj Korzenko opisuje v »Ruskem Bogatstvu« črtice iz življenja ruskega »stotnika Kepeniškega«, Ramenskega, ki bi pa zaslužil vsaj šaržo »generala«. Lani so v Harbinu aretirali nekega Anenskega, ki so mu našli v kovčegu 4,500,000 frankov. Ko so ga zaslišali, je izjavil, da je zasebni tajnik ministrskega predsednika Stolypina ter zagrozil, da se pri svojem šefu pritoži zavoljo postopanja harbinske policije. Pozneje se je dognalo, da privatni tajnik ni bil nihče drug nego pustolov Ramenski, ki je lepe, elegantne zunanosti ter govori dovršeno več jezikov. Svojo »karijero« je začel Ramenski leta 1903. Takrat in sledeče leto je »inšpiciral« železnice sevastopolske, jekaterinoslavske, fastorske in vladikavške, in sicer kot »vicedirektor« medicinskega departmana Ševič. Potem je pre-

gledaval karantene Črnega morja in jz noruske tovarne za sladkor. Nato je bil pomagatelj vrhovnega prokuratorja sv. Sinode ter širil strah in trepet med redovniki černigoske in harkovske gubernije. Nadalje je s svojimi »inšpekcijami« osrečil gojitelje konjev v besarabski guberniji, vsakikrat pod drugim imenom, vedno pa kot visok ruski dostojanstvenik. Koncem leta 1903 je bil nekaj dni v Simferopolu zaprt, a so ga kmalu izpustili. Odtod je potoval peš v Melitopol, kjer je izvalil dve ma tiskarnama pod pretvezo naročbe tiskarnice ruskega društva za medsebojni kredit. Ko si je z raznimi manipulacijami bil napolnil žepe, spremenil se je najprej v grofa Tolstega, člana gubernijske uprave, potem se pomikal po lastni milosti čedalje v višje »range« in pod lepo donečimi naslovi potoval iz mesta v mesto in plačeval kočijaže s ponarejenimi redovi. Marljivo je pregledoval ravne občinske urade in si pri takih prilikah shranil marsikaj okroglega, da je zamogel dajati bogate napitnine. Čez nekaj časa se je prikazal v astrahanski guberniji kot grof Hendrikov, ki ga je ruska vlada poslala, da ji nakupi kirgiških konjev. Z oblastnjami je g. grof postopal docela po svoji žilici, časih milostno, časih zelo strogo. Sprejemal je razne prošnje uradništva, izdajal odloke, obljubljal protekcijo, grozil z odpustom iz službe. Nekemu okrajnemu komisarju je dovolil šestmesečni dopust, drugega uradnika pomaknil je v višji plačilni razred. V Astrahanu se je sicer policiji vzbudil sum o »grofu«, toda policijski šef si ni upal, da bi od »milostivega« zahteval legitimacijo, pač pa se je brzojavno informiral na višjem mestu, — a grof je med tem ravno končal »inšpiciranje« v guberniji. Dasi je začel tisk objavljati goljufije klativitezove in so ga tudi oblastnjice že preganjale, vendar se mu je še vedno zopet posrečilo, da je »pregledal« kakšno kmečko občino ali kak državni urad ter s plenom izginil. Nazadnje ga je policija zalotila v Simferopolu in sodišče ga je obsodilo v izgon v Kungur. Pa tudi tu se mu je posrečilo izginiti v megli, in zopet je inšpiciral razne vodne in gozdne urade. Iz permske gubernije se je podal v vjatsko gubernijo in tu so ga v neki vasi aretirali. Tu je poskusil samoumor, ki so ga pa preprečili. Končno so Ramenskega zaprli v neko — zdravilišče za umobolne.

Ženski sekundarni zdravniki na Ogrskem. Deželni nadzornik državnega zavoda za varstvo otrok je predlagal ministru za notranje stvari, da se mesta sekundarnih zdravnikov na osemnajstero državnih otroških azilih popolni z zdravnicami. Dosedaj deluje na teh zavodih pet sekundarnih zdravnic, ki da so za službo sposobnejše od moških. Zdravnice dobe na leto 1200 kron plače, elegantno stanovanje in vso preskrbo ter 18 kron dnevne, kedar so na službenem potovanju. — V Segedinu je imenovana dr. Ida Engel za sekundarno zdravnico v državni bolnišnici.

Ženska kirurg. V Brooklynu v Ameriki potegovalo se je za mesto kirurga v Wilhelmsburški bolnišnici 34 moških in ena ženska. Izpričevalna komisija je podelila službo 23 letni Mariji Grawford, ki je najslajnejše napravila strogi ustni in pismeni izpit na Cornell Medikal College-u. Mlada kirurginja ljubi šport, je čvrstih mišic in krepkih živcev.

Lažigrofica Festetics. Lepo 1910 dekle spoznalo se je lani na Dunaju mnogimi huzarskimi častniki. Predstavljal se jim je kot grofica Festetics. Grofica je svoje prijatelje mnogokrat obiskovala, tudi takrat, ko jih ni bilo doma. Pa tej priliki si je večkrat vzela kaj za spomin, pa ne morda cvetlic, ampak dragocenosti. Z Dunaja, kjer ji je postajalo vroče pod nogami, se je preselila v Budimpešto, kjer je okradla gospodinjno, pri kakteri stanovala. Na ovadbo dveh častnikov je jo zaprli. Pri hišni preiskavi so našli mnogo dragocenih »spominov«. Grofica, ki se v navadnem življenju piše Lizika Hanuš, mora sedaj sedem mesecev samotari v ječi.

Absolventinja trgovskega tečaja z dobro predizobrazbo želi službe kot

kontoristinja - praktikantinja.

Prijazne ponudbe se prosijo pod »Delavnost 177« 705 3-2 poštneležeče Ljubljana.

Služba
organista in cerkvenika

v Št. Juriji pri Šmarji se odda o sv. Juriji. Prednost imajo rokodelci. Več se poizve v župnišči v Št. Juriji.

701 3-2 **Lepo**
kmetijsko posestvo

v obsegu 30 oralov obstoječe iz njiv, travnikov in gozdov, dalje hiše in z vsemi gospodarskimi poslopji, vse v dobrem stanu, pet minut od farne cerkve, se radi družinskih razmer takoj **proda**. Cena in druge podrobnosti se poizve pri **Francu Šolincu**, lastniku Laze 14, pošta Dramlje Štajersko.

Kuharica

ki je že dolgo let služila v župnišču, želi zopet enake službe, najraje kje na deželi. Naslov pove uprava »Slovenca«. 697 3-2

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
čistil. sred-
stvo

Seydlin

Izd. delovatelj
O. Seydl

Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

Dobi
se
posred

Proda se 702 3 2
lepo posestvo

s hišo, velkim hlevom in gozdom, pet minut oddaljeno od prijaznega trga na **Spodnjem Štajerskem**, po ugodni ceni. — Ponudbe na naslov: »**Ugodna kupčija**« poste restante Sv. Jurij ob južni železnici.

Veletrgovina dalmatinskega vina
Br. Novaković
Ljubljana. — Telefon št. 244.
Lastniki vinogradov na otoku Braču in v Makarskem primorju v Dalmaciji.
Priporočajo sl. občinstvu svoja prista rdeča, črna, bela in desertna vina, kakor tudi domači tropinovec, konjak, slivovko itd. po primernih cenah.
645 80-3
Ceniki in vzorci poštne prosti.

691 14
V Angleškem skladišču oblek
se radi pomanjkanja prostora in vsakdanjega dohoda svežega blaga prodaja **najmodernejša in najfinejša konfekcija za dame, gospode, deklice, dečke in otroke** že sedaj za **lastno ceno**.
O. BERNATOVIČ, Ljubljana, Mestni trg 5.

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško
— priporoča svoje **izborna pivo**. — Specialiteta: **„Salvator“** (črno pivo a la monakovsko).
Zaloga Spodnja Šiška (telefon št. 187).
Pešijetve na dom sprejema restavracije **„Narodnega Doma“** g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)